

DOMOLJUB

ŠIŠT. V. 36.

V LJUBLJANI DNE 9 SEPTEMBRA 1931

LETO 44

Cena 38 Din za celo leto. Za inozemstvo 60 Din. Posamezna številka 1 Din. V inseratnem delu vsaka drobna vrstica ali nje prostor 10 Din. Izhaja vsako sredo. Spisi in dopisi naj se pošiljajo Uredništvu »Domoljubca«, naročnina, reklamacije in inserati Upravištvu »Domoljubca« v Ljubljani

Novo ustavo imamo

Naš kralj je 6. januarja 1929 razveljal ustavo, ki jo je dala ustavodajna skupščina. Hude notranjepolitične težave so privedle kralja do tega, da je vzel državno oblast na svojo odgovornost v svoje roke. Vodstvo ministrstev je poveril kralj novi, nepristranski vladi z armadnim generalom Petrom Živkovičem na čelu. Ta vlada je imela namen, da pod kraljevim vodstvom uredi razdrapano razmere v državi. Vlada je šla takoj na delo: izdala je celo vrsto novih zakonov, preuredila državo v banovine, razpustila oblastne samouprave, zatrla politično napetost, odpravila je versko

mržnjo, odredila vzgojo mladine v Sokolu kraljevine Jugoslavije, dvignila kulturno in gospodarsko stanje v državi itd.

Po skoraj triletni dobi takega dela je prišel kralj do prepričanja, da je dosegel, kar je nameraval. Zato je dne 3. septembra izdal novo ustavo in s tem zopet pritegnil narod, oziroma od njega izvoljene zastopnike k vladanju. Ustava je le temeljni zakon, na podlagi katerega bodo poslanci v parlamentu delali vse druge postavbe. Zaenkrat ostanejo vsi dosedanji zakoni v veljavi.

Nove ministre imamo

Istočasno, ko je kralj proglasil novo ustavo, je imenoval tudi sedem novih ministrov. Izmed dosedanjih ministrov sta izstopila iz vlade bivši ban naše banovine, inž. Dušan Serbec, minister za gradbe in pravosodni minister dr. Svetomir Ljotič, eden izmed bivših prvakov bivše radikalne stranke.

V novem, razširjenem ministrstvu sta tudi dva Slovence. Dr. Albert Kramer,

bivši vodja bivših slovenskih demokratov je prevzel ministrstvo za zgradbe, g. Janez Pucelj, bivši vodja bivših samostojnih kmetov pa je postal minister brez listnice.

Nova vlada šteje sedaj 22 ministrov. Če smemo soditi po njihovem številu, potem lahko rečemo, da bodo za narod posebno v gospodarskem oziru lahko zelo veliko dobrega storili.

Velike svečanosti v Ljubljani

V nedeljo 6. septembra so se v Ljubljani zbrali zastopniki vsega našega naroda, da prisostvujejo slovesnemu odkritju spomenika kralju Petru — Osvoboditelju, ki so ga postavili pred magistratom. V ta namen so se vršile v Ljubljani več dni velike svečanosti. Mesto je bilo vse večere slavnostno razsvetljeno z neštetiimi električnimi žarnicami.

Višek slavnosti je bil v nedeljo. Že na predvečer se je po ljubljanskih ulicah vila sijajna baklada, katere se je udeležilo zelo veliko domoljubnega občinstva.

V nedeljo zjutraj so redni in posebni vlaki pripeljali v Ljubljano do 30.000 gostov. Ravno toliko jih je prišlo iz bližnje okolice peš ali na vozilih. Če vštete še ljubljance, lahko rečemo, da je bilo zbranih v nedeljo zjutraj na ljubljanskih ulicah sto tisoč ljudi.

Vse te množice so napolnile ceste in trge v bližini magistrata, kjer so se zbrali najodličnejši zastopniki, da prisostvujejo odkritju spomenika. Po govorih in polaganju vencev se je pričel pomikati mimo spomenika ogromen sprevod z vojaštvom na čelu. Deset tisočih so sprevod gledali stoječ v špalirju ob ulicah.

Popoldne so si ljudje ogledovali velesejem, romali na Brezje, Rakovnik itd.

Zvečer je godba 100 mož igrala na Kongresnem trgu.

Na ravno istem trgu so se v ponedeljek in na praznik vršile tudi gledališke igre na prostem in ogromen koncert Pevske zveze, kjer je pelo 2400 pevcev lepe slovenske pesmi.

Kmetska zveza zastopa koristi kmetskega stanu!

Zakon o volivnih imenikih

V veljavo je stopil zakon o volivnih imenikih za bodočo volitve. Naj navedemo par stvari, ki se tičejo voliv. upravičencev:

V stalne volivne imenike se vpíšejo po uradni dolžnosti vsi, ki imajo volivno pravico, če bivajo najmanj 6 mesecev v dotični občini. Poslednje ne velja za državne nameščence. Državni in javni samoupravni nameščenci se vpíšejo v volivne imenike tiste občine, kjer so v službi.

Volivno pravico ima vsak moški državljan po rojstvu ali prirojstvu (naturalizaciji), ki je izpolnil 21. leto življenja.

Aktivni častniki, podčastniki in vojški pod zastavo ne morejo vršiti volivno pravico in tudi ne morejo biti izvoljeni.

Začasno izgubi voliv. pravico: 1. kdor je obsojen na robijo ali zapor delj kakor eno leto dni, dokler se ne vrne v pravo; 2. kdor je obsojen na izgubo državljanških pravic, za dobo, dokler ta kazen traja; 3. kdor je pod stečajem; 4. kdor je pod varuštvom; 5. kdor je pred sodiščem izgubil volivno pravico zaradi volivnih prestopkov.

Tako potrjeni imenik bo stalno razstavljen v občinskem, sreskem in okrožnem sodišču in vsakdo ima pravico volivni imenik pregledati, prepisati, objaviti in tiskati ter bodisi za sebe ali za koga drugega zahtevati njega popravek.

Popravek volivnega imenika se zahteva neposredno pismeno ali ustmeno od občinskega odbora, ali sreskega odnosno okrožnega sodišča, vendar od okrožnega sodišča samo pismeno. Sresko odnosno okrožno sodišče bo akt glede zahteve popravka v roku 24 ur poslalo občinskemu odboru v postopek. Ustmeno zahteva za beleži odbor odnosno sodišče v zapisnik. Vsi uradi morajo izdati za popravek ali vpis potrebne listine v teku 24 ur brezplačno.

Ko bo objavljen ukaz o volitvah narodnih poslancev, se morejo popravila zahtevati še 15 dni po dnevu objave ukaza. Pozneje zahtevana popravila ne vplivajo na sestavo volivnih imenikov, na podlagi katerih se bodo vršile že razpisane volitve.

Opozarjamo vse svoje čitatelje, da se takoj pobrigajo, da pride njihovo ime v imenik.

Poravnajte naročnino!

PO SVETU

Katoliška cerkev

Države prirejajo vsako leto manevre ali orožne vaje, da preskušajo moč, borbenost in sposobnost svojih vojaških sil.

Tudi katolištvo je dobro urejena duhovna armada idej in življenjskih načel, je vojskujoča se Cerkev. Tudi njej so potrebni vsakotni manevri duha, moči in zavesti, ki naj vernike povežejo v nerazdružljivo in nerazrušljivo duhovno vojsko.

Zato opazujemo, da katoliški narodi prirejajo vsakoletna velika narodna zborovanja, na katerih pretresajo svoje verske, kulturne in socialno-gospodarske potrebe. Pri tem pregledajo svoje sile in si zahtevajo program dela za bodočnost.

Francozi so imeli to leto več krásno uspešnih katoliških prireditev. Naj omenimo samo veličastno manifestacijo VIII. narodnega euharističnega kongresa v Lilla kot prvega 50 letnice prvega mednarodnega euharističnega zbora v ravnokar naznačenem velikem industrijskem mestu severne Francije.

Nemški Katolikičenci so že vseposled zmae prireditve zavednih katolicianov v Nemčiji. Nedavno so slavili nemški katoliki svoj 70. katoliški kongres v Nürnbergu, ki je med najstarejšimi žibelkami nemške krščanske kulture in danes eno najmodernejših mest skoraj pol milijona prebivalcev. Čuli so se glasovi, da radi gospodarske krize nemški katoliški dan ne bo mogoče. Pa večina je odločila nasprotno, podarjajoč, da so čas v težkih časih katoliška zborovanja narodom najbolj potrebna. Udeležila na katoliškem dnevu je bila ogromna. Kot poglavitno točko so razpravljali o nalogah krščanskega človeka v socialnih težavah današnjih dni. Nemški katoliki hotejo v solobni krizi z blagimi deli praktičnega krščanstva sušiti solze sirot in odstraniti zlo, ki ga je prinesla narodom literatno in socialistično svobodomiselstvo.

Lepo so letos uspeli katoliški kongresi tudi v Belgiji, v Holandiji in še v mnogih drugih državah.

Naj omenimo na zadnje Jugoslavijo. Lansko leto so je vršili v Zagrebu nad vse veličasten euharistični kongres, ki je tisočim in tisočim naroda vtil v srca ponos in navdušenje za vzvišena in neizpremenljiva naša krščanska katoliška kulture. Letos so sledila razna zborovanja, tako na pr. v Ljubušnem v Hercegovini, v Pridvorju, v Omišlju, v Sibeniku, na Visu, na Sušaku, v Križevcih, v Subotici, v Letnici v Srbiji itd. itd.

Tudi Slovenci smo pokazali vzlic neveri in oviram, da nismo zadnji med katoliškimi narodi, ko gre za naše najdražje svetinje. Vršili so se in se še bodo po raznih krajih naše lepe in zavedne slovenske domovine katoliški tabori, po navdušenju in odločnosti slični onim v dneh majniške deklaracije.

Čeprav naša pota biso poslana z rožicami, ostanemo katoliški Slovenci neomajno zvesti katoliški veri, materinemu jeziku, pa tudi ljubljeni Jugoslaviji in njeneu poglavarju. Naj se torej ne varajo sovražniki katoliške vere, naše matereine besede in naše države, da bomo šli katoliški

Slovenci na stranpota. Mi ostanemo, kakor smo b'li.

s Mučenci zadnjega stoletja. Leta 1827 je umrl na Koreji okoli 800 katolicianov za vero. V Siamu, Anamu in Tonkinu je v letih 1855—1862 in 1883—1885 rabelj umoril nad 40.000 kristjanov, ker so se branili z nogami teptati križ. Na Kitajskem so zagrizeni boksarji pomorili okoli 8000 kristjanov. Na Ruskem je katoliška cerkev pod vlado carjev Nikolaja I., Aleksandra II. in Nikolaja III. trpela skoraj trajno preganjanje. Samo Nikolaj I. je dal pomoriti 406 katoliških duhovnikov. Skupno je prineslo katoliški cerkvi preteklo stoletje 56.000 novih mučencev. In pri tem niso všteti mučenci najnovejše dobe v Rusiji, Mehiki in tudi še drugod.

Italija

s Začasni sporazum z Vatikanom. Dogovor, ki je bil te dni sklenjen med Vatikanom in italijansko vlado, določa, da ima Katoliška akcija v Italiji škofjski značaj in da je naravnost podrejena škofom. ki bodo imenovali voditelje teh organizacij. Za voditelje samej bitr samo taki ljudje, ki niso pripadali strankam, nasprotno sedanjemu fašističnemu režimu. Katoliška akcija se ne bo bavila s politiko in tudi ne bo v svojih zunanjih organizacijah porabljala načinov udejstvovanja, ki so običajni pri političnih strankah. Zastava njenih organizacij mora biti italijanska trobojnica. Katoliška akcija dalje tudi ne bo smela ustanavljati poklicnih zvez in rokodelskih združenj. Dosedaj obstoječa potranja poklicna združenja bodo smela služiti samo za duhovne in verske namene. Mladinske zveze bodo smele imeti članske izkaznice in podeljevali svojim članom posebne znake. Krajevne zveze se ne bodo smele udejevstvovati (igra, telovadba) in bodo tudi morale svoje zabave omejiti samo na vzgojne in verske naloge.

Avstrija

s Smrt nadvojvode. Dne 4. septembra je umrl v dunajskem sanatoriju v starosti 68 let bivši avstrijski nadvojvoda Leopold Salvator. Imel je deset otrok, med njimi sina Leopolda, ki je znan radi afer z biserno ovratnico, in sina Antona, ki se je poročil z romunsko princezo Ileano.

Rusija

s Rdeča armada. Nobenega dvoma ni, da predstavlja Rusija danes najmočnejšo vojaško silo na svetu. Ni je armade pod solnceu, ki bi bila tako dobro oborožena in pripravljena na vse slučaje. Redna vojska rdeče Rusije šteje 800.000 mož. K temu se lahko prštejejo drugi oddelki in sovjetska država lahko postavi na noge v primeru vojne 17.000.000 vojakov. Sovjetska Rusija stiči ogromni vojašnici. Vojni zakon iz leta 1925 temelji na splošni brambeni dolžnosti in predvideva tudi pritegnitev žensk in otrok v vojno. Prvo vežbanje za vojaške namene se začne v Rusiji že v ljudski šoli med 12. in 15. letom. Druga doba vežbanja obsega čas od 15. do 18. leta. Z 19. letom se začne čisto resen vojaški pouk. Ta pouk traja eno leto, ki se računa kot pripravljalna doba, nadaljaja štiri leta aktivne službe in 14 let rezervne. Rezerva se zopet deli v dva oddelka, v 26- do 36 letne može in v 25- do 40 letne rezerviste.

Možje obeh teh skupin morajo vsako leto k vojaškim vajam. — V primeru vojne pa predvideva zakon tudi vpoklic žensk od 19. do 30. leta. Ženske so prav tako dolžne služiti državi kakor možki. Ruske tvornice za vojaški materijal izdelujejo noč in dan municijo. Posebno vnato gradi rdeča Rusija podmornice, kajti Rusi so uverjeni, da je to eno najuspešnejših vojaških sredstev. Seveda pa posveča Rusija veliko pozornost tudi zrakoplovstvu in ima že danes 18.000 izvežbanih pilotov, katerih število se v petih letih pomnoži na 36.000 mož.

Belgija

s V pomoč družinam s številnimi otroci. Belgijska kraljevska vlada je odredila, da morajo državna podjetja znižati najemnine v svojih hišah za male ljudi. Ako ima družina tri otroke, se ji zniža najemnina za 20 odstotkov. Pri štirih otrocih za 30, pri petih za 40, pri šestih in več za 50 odstotkov. Da bi pa lastniki hiš radi tega ne dali prednosti družinam, ki so brez otrok, ali imajo le enega, kvečjemu dva, je vlada z drugim odlokom uzakonila, da mora biti najmanj ena tretjina omenjenih hiš oziroma stanovanj pritrhanjenih za družine s štirimi ali več otroci. Lastniki s temi odredbami niso zadovoljni, češ, da jim grozi izguba. A vlada jih je potolažila, da bo resnični primanjkljaj krila državna gradbena zveza. — Ne bi škodilo, če bi v tem pogledu sledile Belgiji tudi druge države.

Portugalska

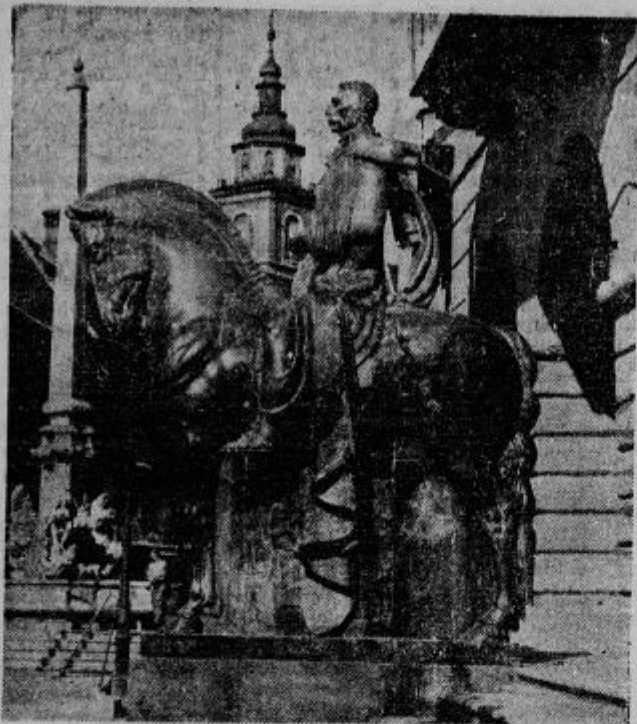
s Usode posledice znižanja plač. Mnogi državniki sveta si belijo glave, da izboljšajo gospodarski položaj z varčevanjem. To varčevanje pa je seveda po raznih državah kaj različno. Nekatere vlade hotejo znižati število državnega uslužbenstva, druge si pomagajo z delno zatvoritvijo šol, tretje varčujejo tudi tam, kjer bi po mnenju nekih ljudi nikakor ne smele, to je pri ministrskih plačah in poslanskih dnevnicah. Bolj koražne vlade se pa lotijo celo oficirjev in vojakov. To je pa gotovo najbolj nehalčno delo, o čemer se je te dni prepričala portugalska vlada. Znižala je plače oficirjem in vojakom, ki pa olajšane ga mošnička niso tako na lahko in politžno spravili v žep, kot kakor drugi stanovi na zemeljski obli. Nezadovoljniji so namreč vprizorili v glavnem mestu Lizboni pravo pravečo revolucijo, ki je trajala sicer samo deset ur, vendar pa je zahtevala 40 mrtvih in 400 ranjenih. Puntarje so zaenkrat zapri, zahtevo po neokrnjenih prejemkih pa bodo tudi portugalski državniki težko spravili s sveta.

Amerika

s Ameriški Slovence pesnik g. Ivan Zorman, doma iz gorenjskega Velosovega, je izdal knjizico Pota ljubezni.

s Razno. V South Chicago III. je preminul John Radošević, rojen v Liču blizu Reke. — V Iitwood Mich. je umri zamorski zdravnik dr. Williams, katolician iz Čikaga. Je zaslovel pred 25 leti širom sveta, ko je uspešno izvršil kot prvi zdravnik operacijo na človeškem srcu. — V Clevelandu so odšli na drugi svet: Ivan Krizman iz vasi Tržič pri Strugah na Dolenjskem; Uršula Leskovec, roj. Greljč, iz Borovnice; Frank Jerina iz Preserja pri Borovni-

Kako dolgo prebavlja želodec meso? Profesor dr. Mangold in dr. Meyer sta delala zanimive — čeprav nekoliko trde — poskuse, da ugotovita, kako dolgo prebavljajo različni živalski želodci različne vrste mesa. Razne vrste mesa sta dala v male kovinske preluknjane posodice, na te posodice sta pritrčila tanke verižice, potem pa sta dala posodice požreti psu, čuku, vrani in kokoši zapored. Na verižici sta posodice vedno lahko potegovala z živalskih želodcev in pregledovala učinek prebave. Pes je govedino najhitreje prebavil (v 11 urah in 20 minutah), potem jo je prebavil čuk, zatem vrana in kokoš. Kokoš je rabila za prebavo 17 in pol ure. Najhitreje so rebavile poskusne živali golobje meso, potem ribje meso, svinjino in govedino. Tudi način priprave mesa je važen. Najhitreje so živali prebavile kuhano in pečeno meso, suho meso kuhano, suho meso surovo in natežje so prebavile surovo meso.



Spomenik kralja Petra pred magistratom v Ljubljani.



Množice ljudstva na Marijinem tergu v Ljubljani med odkritjem spomenika kralju Petru I. Velikemu.

Perite vse Vaše fine stvari v blagi peni



LUX

KI VARUJE BARVO IN IKNINE

LX 6



Avstrijec Hans v. Braun in njegov novi aparat, ki zanesljivo kaže letalca, kako visoko se nahaja nad zemljo. Dosedanji aparati kažejo le absolutno višino nad morskno gladino.



Vang, viceminister kitajskega zunanjega ministrstva, ki je dospel v Ženevo na zborovanje DN.

8



Nasi akrobati, o katerih smo poročali v zadnji številki, vzbujajo v Ljubljani veliko pozornost. Nasi sliko jih kažeta pri izvajanju vratolomnih umetnih na vrvi, ki je napeta visoko nad zemljo.

Zakon o prodaji pšenice

Kralj je na predlog ministra za trgovino in industrijo in v soglasju s predsednikom ministrskega sveta podpisal in objavil

zakon o prodaji pšenice v tuzemstvu.

§ 1. Vsi trgovski mlini so dolžni kupovati pšenico za mline pri Privilegirani akcijski družbi za izvoz deželnih pridelkov kraljevine Jugoslavije. Trgovski mlini so mlini, ki pšenico kupujejo, moko pa prodajajo. Tem ni dovoljeno mletje proti desetini v naturi.

§ 2. Mlini, ki meljejo proti desetini, smejo mleti samo posamezno (kmečko moko) za kmečke potrebe, vendar pa ne smejo prodajati. Naprave, ki izdelujejo gotove vrste moko, je treba zapечатiti ali pa iz mlina odstraniti.

§ 3. Prodajne cene pšenice v tuzemstvu določa minister za trgovino in industrijo v sporazumu s Privilegirano akcijsko družbo za izvoz poljskih pridelkov kraljevine Jugoslavije.

Naslednje cene za pšenično vrsto Tisa I. Lodo podlaga: 240 za prevzem v septembru, 250 za prevzem v oktobru, 260 za prevzem v novembru, 270 za prevzem v decembru.

Po potrebi sme minister za trgovino in industrijo te osnovne cene izpremeniti. Cene za druge kraje kakor tudi cene za druge vrste pšenice bodo določene napram tej gornji osnovi s posebnim pravilnikom, ki ga bo predpisal minister za trgovino in industrijo v sporazumu s Privilegirano akcijsko družbo za izvoz deželnih pridelkov kraljevine Jugoslavije.

§ 4. Vse zaloge pšenične moke v mlinih, pri pekih in v prodajalnah kruha, v komisijskih skladiščih, kakor tudi v drugih obratih in pri zasebnikih, kadar presega 200 kg, a pri mlinih tudi vse zaloge pšenice nad 200 kg je treba prijaviti glavnim oddelkom oziroma izpostavam finančne kontrole, kjer pa teh ni, občinskim oblastvom zaradi popisa. Prijavo mora predložiti oseba, pri kateri je blago, v treh dneh po razglasitvi tega zakona. Navedene oblasti morajo popisati zaloge v naslednjih treh dneh, zaključke popisa z imenom lastnika zalog pa je treba dostaviti finančnemu

ministrstvu, davčnemu oddelku, najpozneje v treh dneh po popisu. Potrebne določbe o tem bo izdal finančni minister.

§ 5. Lastniki popisane pšenice in pšenične moke morajo plačati razliko med kupno in prodajno ceno pšenice, ki je določena za september, v posebni žitni fond, ki bo ustanovljen pri finančnem ministrstvu zaradi pokritja morebitnih izgub Privilegirane akcijske družbe za izvoz poljskih pridelkov kraljevine Jugoslavije pri kupljeni pšenici. Razliko bodo določile v § 4 navedene oblasti na podlagi popisa. Lastniku oziroma komisijonarju pšenice ali moke bo dostavljen izpolnjen ček, da plača razliko v desetih dneh.

§ 6. Ako bi ti dohodki po tem zakonu pokazali presežek, se bodo uporabili po pravilniku, ki ga bo predpisal v to svrhu minister za trgovino in industrijo.

§ 7. V tuzemstvu se sme prodajati samo moka, ki se melje v trgovskih mlinih. Prodaja kmečke moke je prepovedana. Moka, ki pride v promet, mora imeti pečat, kakor ga predpiše Privilegirana delniška družba za izvoz poljskih pridelkov kraljevine Jugoslavije.

§ 8. Nadzorstvo nad izvrševanjem predpisov tega zakona bodo opravljali uslužbenci finančne kontrole in posebni nadzorniki Privilegirane delniške družbe za izvoz poljskih pridelkov kraljevine Jugoslavije. Podrobne določbe o tem nadzorstvu bo predpisal finančni minister v sporazumu s ministrom za trgovino in industrijo.

§ 9. Mlini, ki bodo kupili pšenico proti določbam § 1 tega zakona, mlini in osebe, ki bodo prodajali kmečko moko (§§ 2 in 7), osebe, ki bodo prodajale in kupovale moko v vrečah brez predpisanih pečatov (§ 7), kakor tudi osebe, ki ne prijavijo svojih zalog (§ 4), bodo kaznovane z zaplombo moke ali pšenice, z zaporom do 30 dni in z denarno kaznijo, ki je lahko 3- do 10-krat večja od prodajne cene pšenice po tem zakonu. Trgovski mlini, ki meljejo proti desetini (§ 1), desetinski mlini, ki meljejo trgovsko moko (§ 2), kakor tudi osebe, ki nasprotujejo popisu (§ 4), ki ne plačajo v določenem roku predpisane razlike (§ 5),

se kaznujejo poleg denarne kazni do 10.000 Din z zaporom do 30 dni. Kazni izreka upravna oblast I. stopnje. Proti tem odlokom je dovoljen v treh dneh priziv na drugo stopnjo upravnih oblastev.

§ 10. Minister za trgovino in industrijo se pooblašča, da po potrebi z uredbo uredi cene moke in kruha.

Pojasnilo k zakonu o prodaji pšenice

Ob priliki sprejetja zakona o prodaji pšenice smo dobili z uradnega mesta to-le pojasnilo:

Z zakonom z dne 5. julija 1931 je kr. vlada predpisala cene, po katerih se mora kupovati pšenica od pridelovalcev. Zakon je upošteval posebne težkoče malih pridelovalcev, ki zaradi padea vseh vrst žit na svetovnih tržiščih v zadnjih letih niso mogli dobiti za svoje pridelke niti toliko, kolikor so potrebovali za pokritje pridelovalnih stroškov, kaj šele, da bi govorili o drugih izdatkih. Brez dvoma je, da je vlada, ko je sprejela nase velike gmotne žrtve, imela pred očmi ta posebni položaj naših kmetov, in odredila kupno ceno v državi, ne da bi se ozirala na cene, ki vladajo v drugih državah.

Veliki izvozni prebitki letošnje žetve pri nas in drugod ter ogromne zaloge v konkurenčnih preoceanskih državah so vplivali na kupec v konsumnih državah, da je postal uvoz žita in posebnih vrst pšenice iz držav dunavske kotline skoraj nemogoč. Tako Romunija kakor tudi Madžarska sta takoj po končani žetvi vrgli na srednjeevropska tržišča velikanske množine žita, zaradi česar so cene pod pritiskom velike ponudbe padle, tako da so danes že pod stanjem predvojnih cen.

Privilegirana akcijska družba za izvoz poljskih pridelkov, ki je na temelju zakona pooblaščen za kupovanje pšenice od pridelovalcev preko obstoječih združenj in trgovcev, je do danes prejela prijav za okoli 58.000 vagonov.

Znaten del teh prijavljenih količin je natovorjen na vlačilcih in odpravljen deloma v srednjeevropske luke, deloma pa na srednjeevropske dunavske postaje, kjer so ga morali ponekod spraviti v zasilna skladišča. Prodaja je zaradi majhnega povpraševanja in zaradi velikih zalog zelo padla, tako da je treba čakati, da se bodo te količine prodale.

Z novim zakonom, ki preureja kupovanje pšenice po mlinih v državi, bi se del teh izgub porazdelil na vse odjemalce, vendar se ceza kruhu ne bi občutljivo povečala. Tako bi vsakdo prispeval k temu, da se pravilno reši to vprašanje.

S popisom zalog, ki se ima takoj izvesti v mlinih in pri zasebnikih glede pšenice oziroma moke, je dana prilika za pravilno presojo povpraševanja, ki vlada v državi. Nadzorstvo državnih organov in kontrole Privilegirane akcijske družbe za izvoz poljskih pridelkov kraljevine Jugoslavije morata biti učinkovita, da se onemogočijo morebitne zlorabe.

Sinko: »Oče, barometer je padel.«

Oče: »Koliko pa?«

Sinko: »Poldrug meter. Pa se je razbil!«

ci; Valentin Kavčič iz Preske pri Medvodah in Jožeta Kodrič iz vasi Borva pri Sv. Križu na Dolenjskem. — V Canon City Colo. so pokopali Alojzija Koželja iz Volčje jame pri Žužemberku. — V Jolietu su umrli 61 letni Martin Juričič, 79 letni Jurij Loparec in 64 letni Matija Krašovec. — V Indianapolisu je preminula 62 letna Marija Sovinjek iz Ljubnega na Sp. Štajerskem. V »Glasilu« je natisnjen mrtvaški oglas soproga, ki pravi med drugim: »Sorodniki moji, povem novico vam, mi žena je umrla, zdaj revež sem sam.«

Drobne novice

Umrli je na posledicah ob napadu dobljenih ran bivši japonski ministrski predsednik Hamaguchi.

400 milijonov časopisov je odposlala preteklo leto čehoslovaška pošta.

Jedilne vozove so vpeljali pri tramvaju v nemškem Düsseldorfu.

Državni predsednik Litve je prispel nedavno iz Litve v Pariz z avtomobilom, ki ga je vodil sam.

Za 15 odstotkov hočejo znižati poslanske dnevnice na Madžarskem.

Brezverska internacionala se bo preselila iz Berlina v Prago.

400 milijonov dolarjev si je izposodila Anglija v Ameriki.

36 otrok ima neki 59 letni delavec v Figueiri na Portugalskem.

23 strank je vložilo kandidatno listo za občinske volitve v češki Bratislavi. Republike zato še ne bo konec.

60 milijard notranjega posojila hoče najeti Amerika.

Gladovno stavka 72 kaznjencev v španski Barceloni.

S sveto stolico se pogaja španska vlada.

Papeži in njih preganjalci

Grof de Mestr je pisal dne 6. junija 1810 sardinskemu kralju pismo, v katerem je zapisal te povsem resnične besede: »Nikdar še ni dolgo in srečno vladal vladar, ki je svojo roko dvignil zoper papeža. Izmed 18 poganskih cesarjev, ki so preganjali sveto cerkev, so štirje končali svoje življenje s samoumorom, devet je bilo siloma umorjenih, pet jih je na drug način žalostno kočalo.« Tudi Napoleon III. je moral priznati: »V boju s papežem nič ne pomagajo topovi.« Oton I. je pregnal papeža Janeza XII. iz Rima, malo na to ga je zadela kap. Cesar Friderik I. Barbarosa se je vzdignil zoper papeža, a utonil je v najhni reki na Jutrovem. Cesar Friderik II., istotako nasprotnik papežev, je bil zastrupljen. Filip lepi, kralj francoski, ki je zaničeval papeže, se je ubil, ko je padel s konja. — Papež Pij VII. je izobčil Napoleona I. iz cerkve. Napoleon pravi: »Ali misli papež, da bodo zaradi njegovega izobčenja padle mojim vojakom puške iz rok?« In glej! Malo pozneje so v resnici padale na Ruskem francoskim vojakom vsled silnega mraza puške iz rok. V gradu Fontenblo je imel Napoleon papeža zaprtega. V gradu Fontenblo se je moral pozneje odpovedati svojemu prestolu. — Leta 1874 je divjal v Nemčiji »kulturni« boj. Kancler Bismark je vodil boj zoper papeštvo. »To ne bo prineslo blagoslova naši družini,« je svarila tedanja katoliško misleča cesarica Avgusta svojega moža, cesarja Viljema I. Pa zastonj. In glej! 40 let pozneje (1918) beži njen vnuk, cesar Viljem II. — po isti poti, po kateri so pred 40 leti bežali iz Nemčije izgnani duhovniki, — v Holandijo.

On: »Čemu pa pišeš na pisma datum 20., ko pa imamo danes šele 15 tega?«

Ona: »Zato, ker vem, da ga boš spet pet dni nosil v žepu, preden ga boš oddal na pošto.«

»Kakšna razlika je med kapitalom in delom?«

»Vidiš, če ti jaz posodim sto dinarjev, je to zate kapital, ako pa jih hočem nazaj dobiti, je pa to zame delo.«

Izza časov naših prababic ...



pozna in čisla sleherni gospodinja mi lo „Jelen“! Štirje rodovi perejo že zdaj s tem čistim, izdatnim milom — kar priča, kako je dobro!

SCHICHT ^{ovo}

MILO „JELEN“

... več o 80 let vedno enako dobro

KAJ JE NOVEGA

d Dne 6. septembra 1930 ob 5.40 zjutraj so ustrelili fašisti v Bazovici pri Trstu sledeče narodne mučenike: Alojzija Valenciča, Franja Marušiča, Zvonimirja Miloša in Ferdinanda Bidovca. Slava jim!

d Nj. Vel. kraljica Marija je prispela 3. septembra v Ljubljano. Nakupila je nekaj igrač za prestolonaslednika Petra, ki je obhajal 6. septembra svoj 8. rojstni dan.

d Zahvala Jugoslov. kmetске zveze. Naša kmetška organizacija je poslala ob zopetni priključitvi Bele Krajine h Dravski banovini Nj. Vel. kralju sledečo zahvalo: Jugoslovanska Kmetška zveza v Ljubljani izreka Vašemu Veličanstvu najiskrenejšo zahvalo, ker je Vaše Veličanstvo blagovolilo okraja Crnomelj in Metliko priključiti k dravski banovini ter tako vse

slovensko kmetško ljudstvo v Jugoslaviji združilo v eno upravno celoto. Naj živi Vaše Veličanstvo!

d Naš zunanji minister dr. Marinkovič se je razgovarjal te dni v švicarski Ženevi s francoskim finančnim ministrom Flandinom.

d Velik fantovski tabor se vrši dne 13. septembra na Polzeli, kjer bo istočasno blagoslovitev temeljnega kamna novega Društvenega doma.

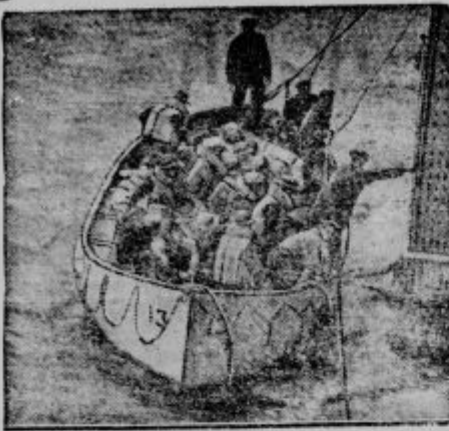
d Velik shod Marijinih družb novo-meške dekanije se je vršil dne 31. avgusta na Trški gori pri Novem mestu.

d Zanimive izjave g. ministra dr. Kramerja. V beograjskem časopisu »Politika« je natisnjena izjava g. ministra dr. Kramerja, ki se dotika nove ustave. Gospod

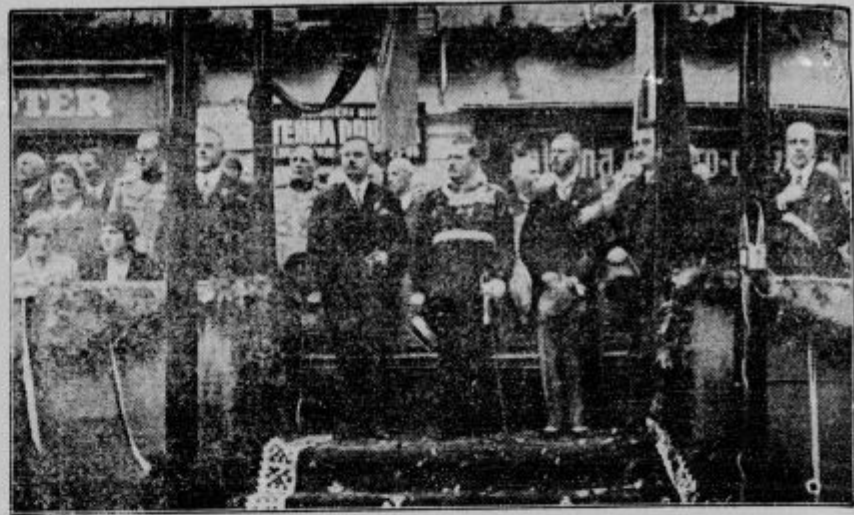
dr. Kramer trdi med drugim, da bodo že tekom tega leta izvoljeni poslanci pričeli sodelovati z vlado. Istočasno da se bo izvedla tudi organizacija občinskih in banovinskih samouprav z razpisom volitev. Končno se g. minister dr. Kramer izjavlja za veliko edinstveno državno stranko od Triglava do Djevdjelije. Gosp. minister dr. Kramer je mnenja, da večina Srbov, Hrvatov in Slovencev hoče samo eno državno stranko, druge pa bile kakoršnekoli da odklanja.

d Telefonski govorilnici so otvorili s 1. septembrom pri pošti Studenec pri Ljubljani in pri Dev. Mar. v Polju.

d Novo hrastniško šolo so začeli graditi tako, da je menda šlo okrog enega milijona Din po vodi, predno so sploh z zidavo pričeli. Izbrali so vzlic izjavi strokovnjaka neprimeren teren in ne morejo nadaljevati, čeprav so dela že oddana. — Nam so znani pogreški raznih vrst tudi pri



Restini čelnjarniki »General Osorio« z restnici ponesrečnega amer. parnika »Western World« ob španski obali. »G. Osorio« je rešil 85 oseb.



Odlčni gostje, ki so prisostvovali odkritju spomenika.



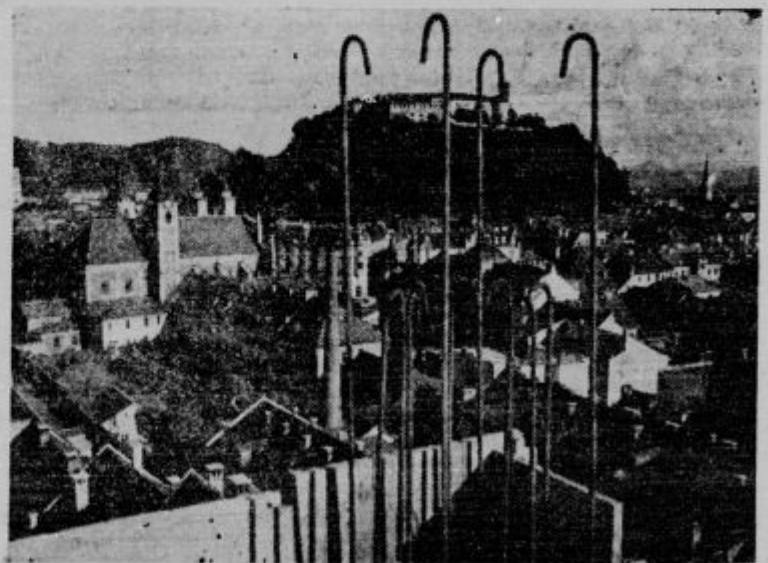
Obagoslovitev novega bronastega zvona pri podružni cerkvi sv. Pavla pri Sostrem se je izvršila 16. avgusta. Zvon je oskrbela cerkvi pok. Frančiška Kober iz Podlipoglava. Sv. obrede je izvršil g. župnik iz Sostrega ob asistenci lipoglavskega g. župnika.



Strasna povodenj v Indiji. Pri Salepu, 250 km od Kalkute, je katastrofalna povodenj, ki je obiskala tudi Indijo, od obeh strani zalila železniško progo.



Pogreb pravoslavnega patriarha Damiana v Jeruzalemu. Mrliča so v polnem ornatu, sedečega na stolu, nesli po ulicah in ga v taistem položaju položili v grobnico.



Nebotičnik v Ljubljani se bliža dovršitvi. Na vrhu bodo napravili kavarno, ki bo imela najlepši razgled na vse mesto.

KUPUJTE PRI TVRDKAH, KI INSERIRAJO V »DOMOLJUBU«!

nekaterih drugih novejših šolskih stavbah. Če je že ljudstvo obremenjeno z velikimi šolskimi dajatvami, naj bodo vsaj stavbe take kot se spodobi. Pa se nam zdi, da se dela tu in tam nekako preveč po domače.

d Nekaj nad en milijon Din stane nova velika in krasna šolska stavba v Preski pri Medvodah.

d Bancovinski davek na kmetijske hiše je odpravljen. V kolikor je plačan ga bo banska uprava uradoma povrnila.

d Veliki evropski cirkus Fischer je došel oni dan na Jesenice. Ko je bilo že vse za predstavo pripravljeno, je zaphal moča veter in cirkus, postavljen na travniku ob Savi, se je poiril. Ve ikarska streha cirkusa je uničena, cirkuških konj so se usmili bližnji posestniki in jih sprejeli pod streho.

d Duhovne vaje za dekleta. Sporočamo vam veselo vest, da boste odslej lahko tudi dekleta in žene opravljale duhovne vaje v posebni hiši podobno kakor močje in fantje v Domu duhovnih vaj v Ljubljani. **Usmiljene sestre sv. Križa** (križarke) so dale v ta namen na razpolago svoj zavod v **Mali Loki pri Ihanu, p. Domžale.** Kraj sam in tudi zavod sta kot nalašč za zbravnost in tihoto, ki je potrebna v času duhovne prenovitve. Duhovne vaje se bodo začele zvečer, trajale tri dni in se končale naslednje jutro s skupnim sv. obhajilom. Prvi tak tečaj je namenjen za dekleta in se bo pričel 26. septembra zvečer in končal 30. septembra zjutraj. Prostor je za 25 deklet; vsa vzdrževalnina znaša za ves čas 100 Din za osebo. Prijave za prvi tečaj se sprejemajo do 20. septembra. Takoj se prigrisite in pišite na naslov: **Usmiljene sestre sv. Križa, Mala Loka pri Ihanu, p. Domžale,** odkoder boste dobile vsa potrebna pojasnila.

d 40 delavcev je zopet odpustila papirnica v Vevčah.

d Občutno pomanjkanje stanovanj zopet vlada v Ljubljani. Res čudno: izgleda, da več kot se zida, manj je stanovanj na razpolago. Kaj pravijo sedaj tisti, ki so odpravo stanovanjske zaščite v mestih z vso močjo zagovarjali, trdeč, da bo po odpravi stanovanjskega zakona stanovanj za vse dovolj?

d Veliko zrcalo za kraljevski dvor. Osješka tvrdka zrcal »Spektrum« je izdelala ob priliki 10 letnice vladanja Nj. Vel. kralja, salonsko ogledalo visoko 2,55 m in široko 1,25 m. Tvrdka hoče zrcalo pokloniti kraljevskemu dvoru.

d Zastavo Jadranske straže so krstili pretekli teden v Zagrebu nad vse slovesno. Prisostvovala je kot kumica Nj. Vel. kraljica Marija s prestolonaslednikom Petrom. Oba visoka člana našega kraljevskega doma sta bila v Zagrebu sprejeta z izredno ljubeznijo in navdušenostjo.

Varno naložite svoj denar v Vzajemni posojilnici v Ljubljani, poleg hotela 'Union'. Obrestovanje najugodnejše. Posojila proti vknjižbi na posestva. proti poroštvu t. t. d.

d Vse je predrago, pa še tehtnice »nočeje« kazati prav. Tržno nadzorstvo v Mariboru je izvršilo na trgu pregled tehtnic. Tržni organi so zaplenili 15 komačev tehtnic, ki so malo preveč kazale na škodo edjemalcev.

d Na naslov nekaterih gostilničarjev. Cene raznih živil v gostilnah so v primeri z nabavnimi cenami surovin danes take, da so vse obsodbe vredne. Kakovost jedil je pa v časih taka, da ni v čast poljedelski državi. Vino je pa poglavje zopet za sebe. Zlasti nekatere dalmatinske gostilne tolijo taka vina, da tega imena niso vredna. Zakaj imamo novi vinski zakon? Čemu vinarške nadzornike? Čemu strokovnjake brez posla? V naši državi pridelamo toliko vina, da bi lahko pili samo dobra naravna vina po nižji ceni, kakor piemo danes razne brozge. Treba bi bilo tupaalam napraviti poskusne kemične preiskave. Tudi koščki kruha po 50 par bi bili lahko večji, ker ne more vsak gost kruha s seboj nositi.

d Zakaj pa v Zagrebu gre. Draginja kruha in mesa je povzročala mestnemu načelstvu največjo skrb in je v tem pogledu ukrenilo vse potrebne korake, da doseže znižanje cen mesu in kruhu, katera so še vedno zelo visoka. Danes je pšenica ozi-

PLANINKA-ČAJ-BAHOVEC

s to
znanko

s to
znanko

Dobi se
v lekarnah

Vzemite le
plombirani
zavoji!

ZARES PREIZKUSENO DOBRO SREDSTVO
ZA ČISCENJE KRVI, ŽELODCA, ČREVESJA

Pro vsa: lekarna Bahovec, Ljubljana

roma živa živina dvakrat cenejša kot je bila tedaj, ko so bile postavljene današnje cene. Pred nekaj dnevi je zagrebški mesar Mokrovič začel prodajati meso po 6, 8 in 10 Din za kg in s tem povzročil razburjenje med mesarji. Občinstvo je seveda takoj navailo na njegovo mesnico, ki jo je moral vled navala kmalu zapreti. Isto se je zgodilo danes. Njegove zglede so sledili še drugi mesarji, ki so začeli prodajati meso po 4, 6 in 8 Din za kg. Tržno nadzorstvo mestnega načelstva je imelo danes sejo, na kateri je razpravljalo o tem vprašanju. Mokrovič bo nadaljeval s svojo akcijo in je za jutri pripravil 60 velikih volov. Mestno načelstvo dela na tem, da čimpreje uredi tudi cene kruha. Kaj pa v dravski banovini?

d 5 tisoč čevljarških in kožarskih obrtnikov imamo v Jugoslaviji. Ako bi se vsi združili v zadrugi s samo 300 Din prispevka na osebo, bi bil na razpolago že kapital 15 milijonov Din. S tako vsoto pa bi boj jugoslovanskih čevljarjev proti inozemskim čevljem ne bil brezupen. Samo kričanje in protestiranje bo malo ali nič pomagalo.

d Izvoz sadja v inozemstvo. Čez Sobotico se je izvozilo na Dunaj 109 vagonov sliv, na Češkoslovaško 409 vagonov, v Nemčijo 106 vagonov, v druge države 16 vagonov. Skupno se je izvozilo 640 va-

gonov sliv. Jabolk se je izvozilo na Dunaj 88 vagonov, na Češkoslovaško 44, v Nemčijo 13, skupno 145 vagonov. Grozdja se je izvozilo na Dunaj 997, na Češkoslovaško 80, v Nemčijo 31, skupno 203 vagonov. Vsega skupaj je dospela samo ena pritožba z Dunaja zaradi dovoza nekaj vagonov nezrelih sliv. Uvedla se je preiskava preko upravnih oblasti v Novem Sadu in Sarajevu.

d Okrožnica glede kročinarjenja. Na pritožbo trgovske zbornice je ban dravske banovine g. dr. Marušič pozval predstojnike okrajnih glavarstev, da odreče najstrožje nadzorstvo kročinarjev, zlasti v mestih in industrijskih krajih in ob času, ko se prirejava sejmi, brezizumno pa je poostriži nadzorstvo tudi nad trgovskimi potniki. »Opažam«, — tako pravi g. ban —, da se pogosto tirjajo kazni izpod najmanjše zakonite odmere in da se postopanje ne vrši z zadostno brzino. Opozarjam, da se ima kazenski postopek čimbolj pospešiti in skupno izvesti. Po izrečenih kazni, zlasti tudi o odvzemu dovolilnice je vselej obvestiti oblastvo, ki je dovolilnico izdalo. Gg. uradni predstojniki so mi za izvršitev te odredbe osebno odgovorni.

d Gospodarske razmere na svetu se ne bodo izboljšale, dokler se ne bo kapitalistično svetovno gospodarstvo odpovedalo svojemu edinemu vrhovnemu vodilu, to je, sebični želji po čim večjem dobičku ter krenilo na pota krščanskih načel pravčnosti in ljubezni do bližnjega.

d Obvezno zavarovanje proti toči. Na podlagi zakona o zavarovanju proti toči z dne 10. februarja t. l. je dunavska banovina sestavila uredbo o obveznem zavarovanju posevkov in plodov proti toči na podlagi poslanih posevkov, ki naj bi jih plačali vsi lastniki oziroma obdelovalci zemlje v dunavski banovini. To uredbo je dunavska banovina predložila ministrstvu pravde v proučitev in potrditev. Čim bo uredba potrjena, bo stopila v veljavo. Vsekakor bo to še v teku sedanjega gospodarskega leta. Dunavska banovina bo na ta način prva, ki bo uvedla obvezno zavarovanje proti toči.

d Hišo in vsa gospodarska poslopja je uničil ogenj Pekolju Jožefu v Velikem Grabnu na Dolenjemkem.

d Plamen je obšel viničarjio posestnika Ornika pri Sv. Petru pri Mariboru; 25.000 dinarjev škode.

d Gospodarsko poslopje je pogorelo do tal posestniku Antonu Žumko v Dobovci pri Hočah.

d Gospodarsko poslopje in hlev je uničil požar posestniku Pohodetu na Glinškem pri Celju.

d Kcnj je stopil na utrgano električno žico. Huda nesreča je začela župana v Polzeli g. Antona Mešiča. Na električni napeljavi tamošnje tovarne se je utrgala žica v bližini farne cerkve, tik ob bano-

Pripravljen se prvi slovenski zavod

Vzajemna zavarovalnica Ljubljana

v lastni palači ob Miklošičevi in Masarykovi cesti

PODRUŽNICE:

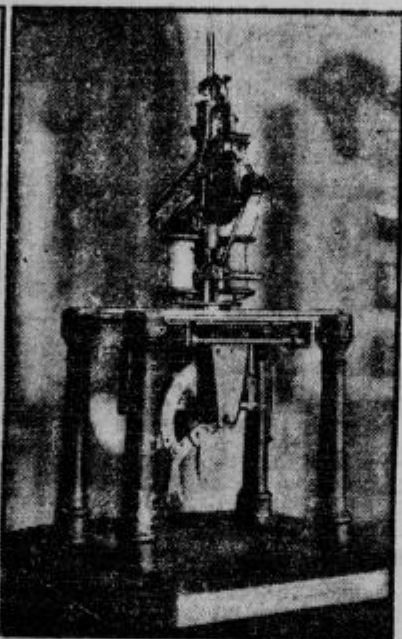
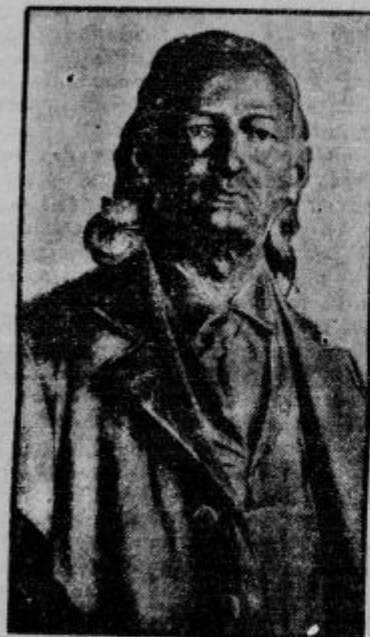
Celle, Palača Ljudske posojilnice, Zagreb, Starčevičev trg 6, Sarajevu, Aleksandrova cesta 101, Split, Ulica XI. puka 22, Beograd, Poincareova 2



Povoden Hankovu: ... vretami peski



Dr. Barany, najboljši evropski plavec, ki nastopi 8. t. m. v Ljubliani



Josef Madersperger, iznajditelj prvega šivalnega stroja. Madersperger je bil rojen v Kufsteinu na umrl v javni ubožnici v starosti 84 let. — Desno: Tirolskem l. 1766. Po poklicu je bil krojač in je Prvi šivalni stroj, ki ga hranijo na dunajski tehnik



Ramsay Macdonald in njegov sin Malcolm. Malcolm Macdonald je poslanec Delavske stranke in se je med vsemi poslanci svoje stranke edini izjavil za svojega očeta. Po vsaj priliki bo sedaj imenovan za ministra v očetovem kabinetu



Visek nemškega katoliškega shoda v Nürnbergu: Slovesna služba božja na stadionu, kateri je prisostvovalo do 130.000 ljudi.



»Kadar moja žena poje, ostanem vedno zunaj pred hišo, kajti drugače bi ljudje mislili, da jo preteparam.

»Kaj, štiri leta si bila zaročena? Ali ni bilo to zelo dolgočasno?«

»Ne, saj ni bil vedno eden in isti zaročenec.«

vinski cesti. Utrgana žica je ležala ob robu ceste v travi. Županov hlapec je vozil gramoz na cesti, pri čemer je konj stopil na utrغانo žico, v kateri se je nahajal tok. Vkljub temu, da je bila popolnoma navadna nizka napetost 220 vol, je konja na mestu ubilo. Nesreča je tem večja, ker je g. Mešič izgubil v teku par mesecev že drugega konja, pred dvema leti pa mu je pogorelo polnoma novo gospodarsko poslopje.

d Vse prste desne roke je odžagala cirkularka J. Suštaršiču v Novem mestu.

d Konj je brčnil petletno Emilijo Zdešarjevo, hčerko posestnika iz Babne gore pri Polhovem Gradcu, ter jo zelo nevarno poškodoval.

d Se ne spominja, kako se je ponesrečil. Na cesti v Trzinu so našli ležati nezavestnega 45-letnega Jakoba Sitarja, delavca iz vasi Buče 30 v občini Šmartno v Tuhinju. Sitar je imel veliko poškodbo na glavi, pretresli so se mu tudi možgani in dobil je še druge notranje poškodbe. Kako se je ponesrečil, se Sitar sedaj ne spominja več, možno je, da ga je kdo povozil ali pa napadel.

Med. univ.

dr. Keržan Bartol

prične ordinirati
na Jesenicah
pri „PEKLARJU“ ob kolodvoru
15. septembra

d Strela je do smrti pokončala Marijo Sicherl, posestnico v Srednjem Bitnju pri Kranju. — Med močnim nalivom je udarila strela v hišo posestnika Jožeta Kunca v Blekovi vasi pri Logatcu. Samo živino so rešili. — V Moravčah je obiskala strela hlev in gospodarsko poslopje g. župana A. Cerarja. Gasilci so požar omejili.

d Trije naenkrat ubili od strele. Kočar Jožef Jaklič iz Drage pri Št. Rupertu na Dolenjskem je oni dan najel svojega soseda Janeza Florijančiča, da mu je šel z vozom in konji pomagat pri spravljanju otave. Ravno so delo dokončali, kar se vsuje ploha in zato so šli pod grajski kozolec na Rakovniku vedrit; bilo je skupaj šest oseb. Kar se zablistalo, strela udari v kozolec in zadene z vso silo v gručo, ki je pod njim vedrila. Na mestu so bili 3 mrtvi in sicer: gospodar 31letni Janez Florijančič; njegov 8-letni sinko Stanko in gospodar Jožef Jaklič. Zadeta je bila tudi Jakličeva žena, katero pa je njena hčerka kmalu spravila k zavesti. Skupno sta skušala oživeti ostale tri, vendar se jima to ni posrečilo. Zato so hitro odšle v Št. Rupert, da obvestita duhovnika. Kmalu so prišli na kraj nesreče duhovnik in orožnik — in množica ljudi, ki so bili le priča strašni nesreči strele in obupnem joku preostalih domačih. Vsaka pomoč je bila zastoj. Ogenj, ki je nastal v kozolcu, so hitro pogasili. Oba mrtva gospodarja zapuščata po 4 nepreskrbljene otroke, kar nesrečo še poveča.

d Umrl je po kratki in teški bolezniki šolski upravitelj v Križah, pri Trzižu, gosp. Aleksander Jeločnik. Mučeniku slaval

d Mrtvi pozdravljajo. V Ljubljani je preminul mornarični duhovnik (superior) g. Karel Kokolj. — V Komendi je umrla gđc. Micka Završan. — V Šmartnem pri Litiji je zapustil dolino solz 88 letu starosti g. Moric Hladnik. — V grobnico na Turjaškem gradu so položil k večnemu počitku grafico Emi Auersperg roj. Valenta. — V mariboski bolnišnici je preminul orožniški narednik v pokoju, 74-letni g. Mihael Potočnik. — V Mariboru je odšel po plačilo na drugi svet višji sodni svetnik g. Stergar. — V Celju je izdihnil vpokojeni rudar g. Rahle iz Hrastnika. — Umrl je v celjski bolnišnici 36-letni delavec Pinter Martin iz Nove cerkve pri Vojniku. — V Sv. Križu pri Rožški Slatini je odšla na drugi svet 82-letna posestnica Ana Krumpak iz Terzišča. — V Bučehi vasi pri Cerkljah so pokopali dobro Schroitlovo mamo. — Na Jesenicah je umrla g. Marija Fruhlar. Vsem zadnje dni v Gospodu zaspalim večni mir in pokoj!

d Tudi v nogavici ni denar varen. Pretekli teden se je odpeljala 45 letna šivilja Ana Brezan s svakinjo z dopoldanskim vlakom iz Litije v Ljubljano k zdravniku specialistu S seboj je pri tej priliki vzela tudi ves, v teku leta s šivanjem trdo prihranjeni zasužek 25.000 Din, da jih naloži v kak ljubljanski denarni zavod, da bi imela na stare dni kaj denarja. Denar v 1000 dinarskih bankovcih je spravila pod nogavico leve nože. Ko sta obe prišli v Ljubljano, sta najprej šli k aprovizacijskemu oddelku železničarjev, kjer sta nekaj nakupili. Tam je uboga šivilja še ugotovila, da ima denar pod nogavico. Nato sta odšli k zdravniku v središče mesta, kjer je reva na svojo grozo ugotovila, da je denar izpod nogavice izginil. — Seveda sta odšli takoj vsa progo nazaj denar iskat, pa brez uspeha. Ker je kaka tatvina skoraj izključena, je moral denar pasti po nesreči iz nogavice na ta način, da je ves ovitek sam od sebe zlezal izpod nogavice. Morda se najde pošten najditelj, ki bi revni šivilji proti nagradi povrnil v teku dolgih let trdo prisluženi denar nazaj.

d Kmetijska šola — Kranj. Kmet-gospodinjstva šola v »Marijanišču« v Kranju sprejema na svoj šestmesečni gospodinjstvi tečaj, ki traja od 15. oktobra do 15. aprila, zdrava in duševno primerno razvita dekleta, ki se žele priučiti vseh v gospodinjstvo spadajočih del. Teoretični in praktični pouk vodijo šolske sestre iz Maribora v zvezi s strokovnimi učitelji. Obisk tega koristnega tečaja dekletom toplo priporočamo. — V isti zavod se sprejemajo tudi učenke osnovne šole in gimnazije na stanovanje in vso oskrbo po zelo zmerni ceni.

d Pri trdovratnem zaprtju, napetosti v telesu, preobilici želečne kisline, glavobolu, razdraženosti, tesnobe, splošnem slabopcutju in utrujenosti pospeši naravna »Franz Josef« grenčica brez napora in bolečin lahko izpraznenje črev vseh neprebavljenih ostankov in v mnogih slučajih obvaruje pred vnetjem slepiča. Najodličnejši zdravnik stoletja so uporabljali »Franz-Josef« vodo z najboljšim uspehom pri moških, ženskah in tudi otrocih. »Franz-Josef« grenčica se dobiva v lekarnah, drogerijah in specerijskih trgovinah.

© Nagrobne spomenike v najmodernejših oblikah vam audi najceneje kamnoseško kiparsko podjetje Franjo Kunovar, pokopališče Sveti Križ, Ljubljana. — Telefon št. 27-37.

Najstarejša slovenska in jugoslovanska hranilnica

Že nad 110 let posluje v Ljubljani, v Knaflevi ulici 9, z razje, šim us ehom hranilnica, ki ste jo prej poznali pod imenom KRAJNSKA HRANILNICA, ki se pa od »pomladi imečuje

Hranilnica Dravske banovine

To je danes najvarnejša hranilnica v Ljubljani, ker jamči za njo Dravska banovina, t. j. cela Slovenija, v vsem premoženjem in davčno močjo

VLOGE OBREŠTUJE po najvišji obrestni meri in daje posojila pod najugodnejšimi pogoji

Kdor hoče biti dobro in solidno postrežen, se bo brnil v vseh denarnih zadevah na HRANILNICO DRAVSKE BANOVINE V LJUBLJANI

in to lahko kar po pošti ali pa tudi osebno

Radio

Vsak delavnik: 12.15 Plošče, 12.45 Dnevne vesti, 13.00 Čas, plošče, borza, 18.30 Salonski kvintet, 22.00 Čas, dnevne vesti. — **Četrtek, 10. sept.:** 19.30 Gimnastične vaje, 20.00 Poročilo o šahovskem turnirju na Bledu, 20.30 Operetni večer: pojeta gđc. Župan in g. Mirko Jelačin s spremljevanjem salonskega kvinteta, 21.00 Prenos plesne glasbe z Bleda (Parkhotel), 22.00 Nadaljevanje operetnega večera. — **Petek, 11. sept.:** 19.30 Vegetarijska prehrana, 20.00 Poročilo o šahovskem turnirju na Bledu, 20.15 Večer opernih arij, poje Stjepan Marčec, tenorist ljublj. opere, 21.00 Salonski kvintet. — **Sobota, 12. sept.:** 19.30 Poročilo o šahovskem turnirju na Bledu, 20.00 Prenos opere »Rigoletto« iz Beograda. — **Nedelja, 13. sept.:** 9.30 Prenos cerkvene glasbe, 10.00 Versko predavanje, 10.30 Izdelovanje sadnega vina, 11.00 Koncert radio kvarteta (gg. prof. Jeraj, Bravničar, Feršnik, Eržen), 12.00 Čas, dnevne vesti, plošče, 15.30 Krmiljenje srebrnodlake lisice, 16.00 Citre - solo g. Metz, 17.12. 16.30 Veseloliga »Stric v toplicah« (Ljudski odpr), 20.00 Poročilo o šahovskem turnirju na Bledu, 20.15 Cello - solo koncert, g. Leskovic, 21.15 Zabavni večer, Izvajata gđc. Barbočeva in g. Rasberger, članica mariborskega narodnega gledališča, 22.30 Čas, dnevne vesti. — **Ponedeljek, 14. sept.:** 19.30 Rimske toplice - njih zgodovinski pomen, 20.00 Poročilo o šahovskem turnirju na Bledu, 20.15 Salonski kvintet, 21.00 Prenos plesne glasbe z Bleda (Parkhotel). — **Torek, 15. sept.:** 19.30 Etika in sociologija evangelijev (dr. Veber), 20.00 Poročilo o šahovskem turnirju na Bledu, 20.30 Prenos iz Zagreba. — **Sreda, 16. sept.:** Oplodanski program odpade, 19.30 Literarna ura: Levstik - pripovednik, 20.00 Poročilo o šahovskem turnirju na Bledu, 20.30 Večer opernih arij, poje članica belgrajske opere Ljudmila Slatin, 21.15 Cello - solo, g. Zl. Najžer, 22.00 Večer francoske glasbe, poje g. Mirko Pugelj, 22.45 Čas, dnevne vesti.

NAZNANILA

n Vojnik. Odbor Kmet. podružnice sporoča, da se je moral dan žrebanja velike efektne loterije preložiti na 8. dec. 1981 vsem nepritrkovanim ovir. Iskrena zahvala se izreka vsem razpečevalcem naših srečk s prošnjo, da vsak, ki prejme srečko, da jih skuša čimprej prodati. Nad 40.000 Din je vrednost naših dobitkov, zato bo marsikdo lahko deležen delitve krasnih in koristnih predmetov. Nakup srečk toplo priporočamo. Ta dan se bo vršilo žrebanje nepreklicno.

n Izobraževalno društvo v Podbrezjah priredi 18. sept. ob treh popoldne in osmih zvečer v gasilski dvorani ljudsko igro »Požigalec. Vabimo domačine in okoličane, da pridejo to zanimivo igro gledat.

PO DOMOVINI

Tudi v Urugvaju smo Slovenci.
(Montevideo.)

Sprejmite tudi od Slovencev iz Urugvaja par vrstic v list, ki ga vedno radi bereimo in nesporno pričakujemo da nam kaj novice prinese iz naše ljube domovine. Naše delavske razmere so tukaj zelo slabe in žalostne. Vsak dan je večja brezposelnost in siromaštvo. Zlasti drugozemci, kateri ne poznajo še državnega jezika, so reveži. Srečen je tisti, ki ima kako stalno delo. Na žalost, zasluženi denar malo velja, ker je precej zgubil na vrednosti. — V družbeni cenzuri smo Slovenci tukaj zelo na nizki stopnji. Vzrok so največ slabe življenjske razmere. Tudi v verskem življenju smo vsak sebi prepusteni. — Nedavno smo imeli lepo slovesnost. Vlada se je odločila, da imenuje eno izmed največjih novih šol, z imenom naše domovine »Escuela Yugoslavica«. K slavnosti otvoritve imenovane šole se je zbralo tudi Jugoslovansko nepričakovano veliko število. Med petimi šolske mladine in Jugoslovanske kolonije, je bilo več govorov, tudi govor našega konzula. Naposled pa je nas presenetilo, posebno Slovence iz, ko je šolska mladina zapela v slovenskih besedah: »Gor' fež jetero! Glasjenj smo, bill dol solz, ko smo slišali našo lepo pesem iz tujih otroških grl. Ta dan bo nam ostal v spominu. — Pozdravljamo vse čitatelje in čitateljice »Domoljuba«: Ivan Seruga, Franc Luthas, Kreško Stepan, Franc Seruga, Jose Antašič (vsi iz Prekmurja); Fr. Makovec in Mohor Uršič (oba iz Žužemberka).

Pismo iz Kanade.

(Port Arthur, Ontario.)

Se od nas sprejmite par vrstic, g. urednik, da bodo Vaši čitatelji v starem kraju vedeli, da smo še pri življenju in da svoje rodne grude še nismo pozabili. Tu v Port Arthurju je nas Slovencev prav malo, pa se ti smo raztreseni po neizmernih gozdovih, kjer si iščemo kruha. Le redko pridemo skupaj, da se pogovorimo in pošaljemo po stari slovenski navadi. — Tukaj se je v teku enega leta obrnilo vse na slabše. Dela nimamo in zaslužek je vsak dan slabši. Tudi za bodočnost se nam ne obetajo posebno prijetni časi. Sicer marsikdo upa, da se bo kmalu obrnilo na bolje, toda to upanje bo skoro gotovo splavalo po vodi. — Čudno je, da more biti v tako bogati deželi, kakor je Kanada, toliko bede in lakote. Zaloge so polne žita in mesa, a ubogi delavec nima centa, da bi si kruha kupil. Bogataši raje žito sežigajo, kakor da bi znižali cene. — Letos je bila po zapadnih provincah, kjer so najbogatejše farme, velika suša. Zetev bo prav slaba. — Društve Slovenci nimamo, ker smo preveč raztreseni in pa malo nas je. V Domoljubu pa prav radi prebiramo novice iz svoje domovine, ki nam sporoče toliko lepega in zanimivega. Pozdravljamo vse čitatelje našega dragega Domoljuba, posebno pa svoje drage rojake — tam ob Cabranki in Kelpi. Leopold Levstik.

Zahvala.

(Ribno.)

Prijatelji našega lista na Ribnem se urednitvu najtopleje zahvaljujemo, da je priobčilo znameniti popravek v zadnji številki Domoljuba. Zdjamo iz najverodostojnejše strani, kako je bilo s tepenim fantom, ki je imel krvave podplutbe, o katerih se menda ne ve, od kje izvirajo. Popravek smo prav pazljivo prebrali od prve do zadnje črke.

Nova maša.

(Mošnja.)

Pred dobrimi 20 leti so zapustili trije slovenski dečki domovino. Pripravljali so se v raznih državah za duhovnike in misijonarje. Vrnili so se kot novomašniki. To je bilo radostno snidenje. Sedaj se je vrnil na dom v Zgornji Otok k Matičku č. g. dr. Valentin Rozman D. J. Novo mašo je pel 8. septembra v Mošnji.

25-letnica društva.

(Trata v Poljanski dolini.)

Prosvetno društvo na Trati je v nedeljo, 30. avgusta kar najlepše proslavilo svojo 25-letnico. Proslave so se udeležili številni domačini, v velikem številu pa tudi zastopniki vseh prosvetnih društev v Poljanski dolini. Lepo je bila okrašena dvorana, mogočno je donel razv. ki ga nam je za ta dan poskrbela Radio Ljubljana, ubrano je pel domači pevski zbor, tako, da je bilo občinstvo kar

najbolje razpoloženo, da poslušal slavnostnega govornika dr. Marka Nađecana. — Jasna in odlo. na je bila govornikova beseda: kakor smo delali dolej, delajmo še v bodoče, kajti naša načela so nesprenmenljiva, saj slone na božjem nauku in zapovedih! Le še bolj odločno in nesebično služimo svojemu Bogu, narodu in državi. Tudi besede g. Fr. Uršiča, domačega župana, je zbrana množica nagradila z glasnim plaskanjem! Vsi udeleženci te vroslave so zadovoljni odhajali na svoje domove. Prosvetno društvo jim je hvaležno za obisk, kakor tudi vsakomur, ki je sodeloval pri tej proslavi in pripomogel k lepemu uspehu!

Draževano.

(Mekinjce.)

Prosvetno društvo uprizori 13. t. m. ob polštirih popoldne op reto v treh dejanjih »Čevjarkonca«. Vabljeni se posebej prijatelji petja; poleg petja v igri sami bo zapel naš pevski zbor še pet drugih pesmi. — 23. avg. pa je nastopilo v našem domu cerkveno pevsko društvo iz Stične s poučno igro »Pri kapelici, le žal, da je močan mliv mnoge odvrnil od udeležbe.

Izobraževalno društvo — elektrika.

(Smarino v Tuhinju.)

Izobraževalno društvo nam je dne 30. avgusta zopet po daljšem odmoru uprizorilo burko Moč uniforme. Igrali so zelo dobro. Igralci so pokazali obilo igralskega talenta. — Sedaj pa še nekaj o elektriki. Svoj čas so nam obetali in zagotavljali, da bo tudi Tuhinjska dolina dobila elektriko iz Velenja. Sedaj pa je menda cela reč zaspala in mi bomo plačevali samo davke, luči pa ne bomo imeli.

Elektrika in drugo.

(Releče.)

Pred dobrim mesecem smo vendar dobili težko pričakovano elektriko. Prav zadovoljni smo z njo, le žal, da je ne morejo vsi dobiti. Za one, ki so oddaljeni od glavnega voda, stane napeljava do doma preveč, da bi si jo mogli sami napeljati. Prav lepo je bilo v cerkvi, ko je prvi zasvetila. Nekateri so z električno silo že malatili, drva žagali in drugo. Snujemo električno strojno zadrugo, za katero vlada splošno zanimanje. — V nedeljo, 13. t. m. bo naše Prosvetno društvo uprizorilo veleznamitvo dramo v petih dejanjih »Marišac s petjem«. Nastopilo bo okrog 30 oseb. Vloge so v najboljših rokah. To pot bo tudi na odru svetila električna luč. Pridite pogledat!

Zveza bojovnikov.

(D. M. v Polju.)

V naši fari smo l. 1925 ustanovili podružnico Zveze slov. vojakov, katera si je postavila nalogo, da postavi dostojen spomenik v vojni padlini faranom, kar je podružnica s pomočjo svojih 200 članov in ostalih faranov v najkrajšem času izvršila. Sedaj je pri nas eden prvih in najlepših spomenikov in na najlepšem prostoru pred cerkvijo. Vsako leto o Vseh svetih se opravijo molitve in Libera za padle junake. Spomenik je pozneje vzela v varstvo občina, podružnica pa je prenehala delovati. Sedanje razmere in novi čas pa zahteva, da poživimo tudi to društvo, ki ima namen pomagati v vseh ozirih bivšim bojevnikom. Na seji starega odbora se je sklenilo poživiti podružnico in se v to svrhu sklicuje za prihodnjo nedeljo, 13. t. m. ob osmih v dvorano občinskega doma občni zbor, kjer se bo med drugim tudi sklepalo o izpremembi pravil. Na občni zbor se vabijo predvsem vsi člani kakor sploh vsi bojevniki v svetovni vojni. Na zbor pride tudi zastopnik Zveze bojevnikov iz Ljubljane. — Na svidenje. — Odbor.

Planinski praznik — društvo

(Sv. Gora pri Litiji.)

Večjo slovesnost smo imeli 9. avgusta na dan otvoritve nove planiske kočice. Lep je bil sprevod z godbo na čelu k sv. maši, kjer so turisti slišali, da je prišel z nebesnih višin Božji turist, ljubitelj palestinskih gor in neutrudljivi potnik in nam markiral pot za našo zadnjo in najdaljšo turo. Ogromen je bil sprevod po končani maši do kočice, kjer je bil blagoslov in več govorov. — Na Veliki Smaren smo priredili igro »Zavoženi« tako, da so tudi tuji hvalili naš nastop. Za Mal išmarer pa igramo igro »Sovrašstvo in ljubezen«. Obe igri je oskrbel gospod Vinko Lovšin in sta prav primerni za podeželske odre.

Čudna pota strele.

(Ponikve pri Dobrepoljah.)

Naša vas ima za svojega zavetnika sv. Florijana. Dolgo let nas varuje vsakega ognja in tudi v nedeljo, 6. septembra je žrtvoval rajši svoj dom, kot pa bi hotel dopuščati kako drugo nesrečo. Okoli triletni na 9 je treslo v vaško kapelico sv. Florijana, ki stoji sredi vasi. Strela je zbila doli križ in cementno streho, ki je bila pred par leti nova, je čisto razrušila ter razmetala ruševine do 30 metrov daleč. Kip sv. Florijana pa je stal nepoškodovan. Od silnega pritiska so popokale vse šipe na bližnjih hišah. V hlevu g. Zakrajčka, ki stoji v neposredni bližini kapelice, je strela omamlila mlado telico, ki je bo moral najbrž zaklati. Strela je gospodarila po vsej okolici kapelice, zlasti v bliži g. Skulja, ki stoji kakih 60 metrov od kapelice! Prav tako je poškodevala vodnjak in napajalno korito g. Bambiča in vodnjak g. Zaidaršiča. Ljudje še dan ne pominjo kaj takega. Zadnjikrat je udarila strela leta 1911 in pri tem ubila neko ženo. Kapelice upajmo, bošjo pa zopet kmalu postavili!

Dekletom trebanjske dekanije.

(Trebnje.)

Da se vse osvetočnja Marijanska misel poglubi, gorečnost posploši, aktivnost poveča in da se bliški apostolat bolj iščilo, bo v nedeljo Marijinoga imena in na god sv. Notburge, patrona pridnih kmetijskih deklet 13. septembra dekletji Marijanski tabor na Veseli gori pri Št. Rupertu s sledečim sporedom: Ob 11. govori in sv. maša. Pri tej pojo dekleta (ljudske petje) sledeče pesmi: Haydn: Pred Bogom, Hudnik: Marija skor življenje, Hudnik: Usmiljeni Jezus, Polčnik: O kam Gospod, Foerster: Zdrava morská Zvezda. — Potem je eno uro odmor. Po odmoru pete litanije M. B. v cerkvi. Po litanijah: Marijanski tabor. Program: Moderniziramo Marijino družbo! — Kršna je Marijina družba — taka je župnija. — Nato se vrste nastopi zastopnik posameznih družb: 1. Čateška, 2. Mirensko, 3. Mirova, 4. Svetočnja uprizori Planšarice, 5. Šentlariška občeta moderno kolportajo, 6. Šentlovenška deklamira: »Marijin otrok pred nebeškimi vrati«, 7. Šentfruperske zapoje nekaj narodnih o Mariji, 8. Trebelanska: odgovori na vprašanje: Kako naj Marijina družba pieše? (o delu misionarskega in Martinega odseka), 9. Trebanjske: Mi smo pa mi, svo plave kriv! 10. Trojiške zapoje nekaj narodnih dekletskih. 11. Koliko nas pa je in kaj? Pove Gedeon. — K sklepu zapoje vse »Veš o Mariji in mirenško. Potem pa domov! — Prijetno bodo ure na Veseli gori, zato dekleta, pridite gori!

Novice.

(Št. Peter pri Novem mestu.)

Ni sicer posebnih novic, pa vendar si »Domoljub« naročniki in čitatelji želijo, da se tu in tam kaj oglasimo. Naj bo. Saj gospod urednik gotovo ne bo odrekel majhnega prostora, zlasti če povemo, da je prav malo hiš v fari, ki ne bi bili naročeni na »Domoljub«. — Povošč tožijo o krizi. Pri nas tudi. Živim mlina nobene cene, krane ni in tako so kmetovaki prisiljeni pod ceno prodajati ali pa doma zaklati. — Bliža se trgatve. Vinske gorice res prav lepo kužejo. Tudi dober pridelek je iz naših gor, pa vendar vino ne gre in ne gre v prodajo. Nekateri imajo še po 50 hl dobre kapljice v kleti, tako, da so že v skrbeh za posodo. Kdaj bi bile te kleti prazne, ko ne bi bilo dsmstince! — Cerkev na Trški gori je dobila te dni prav čudne klepi. Delal jih je mizarški mojster Udovč iz Novoga mesta. — Na Stravberku je umrla žena poz. sestrička Selkova. Dopolnila je 44 let. Mati njegovih, ki mu še pri gospodinjstvu pomagajo, je stara 88 let. — Naj še to povem, da bomo prihodnjo nedeljo začeli s kolportajo »Slovenca«. Takoje po prvi maši ga boste lahko brali. Kako se bo kolportaja obnesla pa prihodnje.

Julibetj.

(Trebelno pri Mokronogu.)

V nedeljo, dne 30. avgusta je proslavila Hranilnica in posojilnica na Trebelnem svojo 30-letnico. G. Ivan Hladnik, sedaj župnik v St. Vidu pri Stični, je položil temeljne kamne zanjo. Odbor je povabil g. Basaja, ravnatelja Zadrugne Zveze, da govori zbranim možem ob 7., ob 11. pa zbrani mladini. Prvi govor je bil namenjen hranilnicam. Živo, jasno, odlično je govornik opisal moč zadrugne skupnosti: vsi za enega, eden za vse. Omenjal je one žalostne čase, ko je cvetelo oduševstvo in kmeta zasluževalo. Kmet naj doma vlaga

in naj si tudi doma izposoja. Hranilnice so gospodarsko in tudi pravno dvignile kmeta. Prve so hranilnice pričele z nakupom raznih strojev, umetnih gnojil in semen. — V drugem govoru je govornik prosil mladino, naj varčuje pri obliki, hrani, obutvi. Naj se ne udaja nezmernosti v pijači in kajenju. Govoril o нравnem, gospodarskem, družabnem in narodnem pomenu varčevanja. Znano je tudi v tujini, da je naš fanj priden delavec, a zapravljiv. Odbor je določil manjšo vsoto za siromake v župniji.

Trgatev se bliža.

(Leskovec pri Krškem.)

Letošnje vreme je bilo na splošno neugodno. Iz mnogih krajev so prihajala poročila, kako polja trpe radi hude suše in kako je tu in tam uničila vse loka. V naši fari pa smo bili letos še dovolj srečni in smo lahko, hvala Bogu, zadovoljni. Bilo je res tudi pri nas precej toplo in imamo nekaj manj fičola, zato je trta rajsko uspevala; in mi smo v prvi vrsti vinogradniki. Kar pa toče tiče, lahko rečemo, da nam je prizanesla. Sicer je po nekaterih krajih padlo med dežjem kako zrno toče, a so o tem prinesla časopisna poročila, ki pa so bila pretirana. Naše vinske gorice so ostale neprizadete. No, danes so trte obložene z grozdi, velikimi kakor nački in vinogradniki veseli pričakujemo trgatve. Mnogo grozdja je že zrelega in tudi mošta se že jabi. Pričakujemo, da bo letos veliko obilnejši pridelek, ki bo spričo trti ugodnega vremena gotovo in. Zato upamo, da bomo svoj pridelek lahko prodali. Vsi trdno pričakujemo, da bo letos cena dosti boljša. Izbojisanje vinskih cen je pa tudi nujna potreba, zakaj vinograd je marsikomu edini up in sada. — Kmalu bo prišel čas trgatve in šli bomo trgati veselo prepevaje in vriskaje. Pridite tovarniki in vinski trgovci k nam, v deželo soluca in vinskih goric! Pri nas si boste nabavili izborno vino, saj so naša vina na glasu širom Slovenije.

Tristoletnica

(Sv. Trojica v Slov. goricah.)

Znamenita božja pot Sv. Trojica v Slovenskih goricah, kamor prihaja letno tisoče pobožnih romarjev, obhaja te dni tristoletnico svojega obstoja. V dostojno proslavo te tristoletnice se vrši na kvaterni petek, soboto in nedeljo dne 18., 19. in 20. t. m. slovesna tridnevna s sledečim vzporedom: V četrtek ob 6 bodo slovesne večernice. V petek

in soboto bo rana, pozna in večerna pridiga. K pozni službi božji v petek in soboto pridejo procesije iz vseh župnij lenarke, dekanije. Vabimo vernike tudi iz drugih župnij. Kvaterno nedeljo bo pri pozni službi božji slovesni sklep tridnevnic. Presviti škof dr. Ivan Tomažič, ki bodo imeli že v soboto večer slovesne večernice, bodo tridnevnic zaključili s pridigo, s slovesno sv. mašo in s papeževim blagoslovom. Vse tri dni bo dovolj spovednikov na razpolago, priporočila pa se romarjem, da po možnosti že doma opravijo sv. spoved.

Belokranjski kotiček

Katoliški dan za Belo Krajino.

Ne smemo zaostati za drugimi, zakaj ista potreba, ki je vabila in pozivala na katoliške dneve drugod, kliče tudi nas Belokranjce. Saj veste in čutite, kako je človek mrzel in trd in len v svoji duši, čeravno dobro ve vsak, kako veliko skrb bi moral imeti za to, kaj bo po smrti z njim. Pa smo že taki, da se mnogo laže razgrejemo in razvnamevamo v večji množici, ki isto misli in čuti in ob topli in prepričevalni besedi, govornji tisočem, zato prihiti v kar največjem številu v nedeljo, 20. t. m. v Črnomelj, kjer se bo ta dan vršil katoliški dan za celo Belo Krajino. Od Račovice in Suhorja pa do Vinice in Starega trga naj nobena vas ne zaostane. Vsaka naj pošlje čim več zastopnikov, da se v veri požive in še tistim, ki ne bodo v Črnomelj mogli, prineso domov nekaj ognja. — Privedite bo celodnevna in se bo vršila ločeno po posameznih stanovih. Posebej bo za fante in može, posebej za žene in dekleta. Vsakemu bo tudi dana prilika za spoved in najlepša proslava katoliške misli bo pač ta, če bodo udeleženi v čim največjem številu pristopili k sv. obhajilu. Naš čas traja poglavitve verskega življenja, pridite torej, da boste s tem koristili sebi, s svojo navzočnostjo in svojim zgledom pa tudi drugim.

Umrl je.

Saj skoro nihče ni vedel, kdaj in kako; zakaj bil je star in siromašen in zato od vseh pozabljen, še od lastnih ljudi, čeprav se mu je reklo »Kralj«. V revni bajtici pod metliškim majerjem je sameval 86-letni starček in tam je obležal in ležal je brez postrežbe in pomoči, dokler ni dober človek prišel in pogledal, zakaj ga od nikoder ni. In še se ni nihče zmenil zanj, dokler ga niso sestre iz

hralnice vzele na skrb in mu hodile streh in pospravljati. 8. sept. ga je Bog vzel. Na njegovem pogrebu ni jokala nihče, pa je bil dober mož, ki bi bil bolj vreden tega, kot marsikdo, ki mu jokajo naročeni. Tako je plačilo tega sveta! Bog plačuje drugeče.

Posdrav iz Bele Krajine.

V torek, 1. sept. nas je nepričakovano razveselila novica, najlepša in najbolj zaželjena od vseh, kar smo jih zadnja leta slišali: da je Bela Krajina pridružena Dravski banovini. Kakor na perotin je šla ta novica vse do zadnje slovenske vasice. Ko je pa za mrakom odela Belo Krajino temna noč, tedaj so zagoreli kresovi od Suhorja, pa vse doli do Vinice in Starega trga ob Kolpi. Naša pesem pa je našla tiste, ki so se pred splošnim veseljem umaknili k nočnemu počitku. Čez vso Belo Krajino je šla pesem: »Slovenec sem, tako je mati djalac, zvonovi so potrkavali, možnarji pokali, harmonike igrale in godba in tamburica. Vse je glašalo naše veselje, mi pa smo vriskali, da že dolgo ne tako. In Bledu je tudi veljal naš pozdrav, zakaj prav od tam je naš modri kralj videl do najskrajnejšega kotička Slovenije, do nas, ki se skrivamo tu pod Gorjanci, ki nas od nikoder videti ni. Zato pa smo klicali ta večer, kot še nikdar: »Slava našemu kralju! Živijo Dravska banovina! Živijo Jugoslavijci!

Gorjancev ni več, da bi nas delili, Gorjanci so še, da tja gori stopimo in pogledamo gori na sever in doli na jug, koder se poje slovenska pesem, da občudujemo to lepoto naše slovenske zemlje, ki nam je Bog dal. — Svojo zahvalo moramo izreči pa še drugim možem, ki so skrbeli in delali za nas, ko smo mi komaj stutli o tem, in so nekateri celo mislili o njih, da so na nas pozabili. Sedaj pa vemo, da so nas videli tu v našem kotičku! Zato se jim iskreno zahvaljujemo!

Sedaj ne bomo več imeli kočička, tega »Belokranjskega kotička«, ker smo spet vstopili pod skupno slovensko streho. Z Bogom, Belokranjski kotiček — s petjem in muziko smo ga pokopali.

n Trbevlje. Prihodno nedeljo, 13. septembra, bo v Društvenem domu ob pol osmih zjutraj pravno predavanje, kako se pravilno napravi oporoka in kdaj se sme zemlja razlastiti. Ker je potrebno, da je o takih zadevah vsak poučen, pridite vsi k predavanju.

40

RAZNO

Pravijo, da lepo petje v cerkvi privabi več ljudi v cerkev, kakor glas zvo- na v visokih linah.

Najmlajša prababica na svetu je sedaj gotovo šivilja Eda Bertoneilo v Italiji. Poročila se je v Milanu s 14 leti in povila v 15. letu otroka dečka. Ta te je poročil v 15. letu in to je bil 16 let star, je že prinesel svoji materi prvega vnuka — deklico. Pred njim se je ta poročila v starosti 17 let in gospa Bertoneilo je postala te dni v 48 letu starosti prababica.

Vroči vreli na Islandskem. Veliki Islandski otok je zelo bogat na toplih vrelih. Te vrele so do- vlej izkoriščali le zasebni podjetniki, ki so si svoje parne stroje kurili z vročo vodo teh vrelecev. Sedaj pa vodo teh vrelecev. Sedaj je sklenil islandski deželni zastop, da bo vse vroče vrele na Islandskem poddržavil in vlada je že po- kupila precej sveta, kjer izvira okoli 50 vročih vrelecev. Na tistem svetu so postavili veliko moderno urejeno mlekarijo, ki jo goni večina vrelecev. Ta poskus se je tako obnesel, da bodo gradili še eno več-

Mina Boštjanova

Roman.

Nemško spisal Paul Keller, prevedla Marija Kmetova

Spet ji je bilo slabo. Župnik je odhitel po kozarec vina.

»Pijte!«

Mina je na dušek izpila vino. Nato je vstala, se prišla za čelo in pritisnila pest na srce.

»Kakšna šleva pa sem nenadoma? Ali sem ko starica, ki jo vse potare?«

Prejšnja krepka Mina se je zbudila iz hipne omedlevice. Spet je bil njen glas nizek in močan, ko je izpregovorila:

»V Hamburgu ga ni več. Mati je Lojzetu pisala pismo, a je prišlo nazaj s pripombo: 'Naslavljenec neznanu kam odšel.' Pismo sem prestregla. Vem, da ni prav, da človek odpira pisma drugih ljudi, pa sem ga vendarle odprla. Zvedeti sem morala, kaj se godi za mojim hrbtom. Za vse sem le jaz odgovorna. Mati je Lojzetu očitala, da je spet brez denarja, ko mu je pravkar poslala pet tisočakov. Da mu ne more več pošiljati denarja, ker ga Mina zaklepa. Nato je dostavila: Kaj da je menil s tem, da se bo nekaj zgodilo, če ne bo hitro dobil denarja? Za božjo voljo naj si vendar ne stori kaj žalega! Naj pride domov, Mina ga bo morala sprejeti, pa mora privoščiti Mini tudi kako dobro besedo. — Tako je bilo v pismu. In zato mislim, da je prišel domov, a ne v našo hišo, marveč le v vas pomoči — in tedaj se je zgodilo, s čimer je grozil — to je vlom.«

»Dokaz je smrt mojega brata Bernarda. Bernardu se takrat ni bledlo; resnico je govoril.«

»Tudi meni se zdaj tako dozdeva,« je klavrno priznal župnik. »Tisto noč je nekega vlomilca zmotil pri poslu in ga prepodil.«

»In tisti vlomilec je bil moj brat Lojze.«

»Tega ne morete reči!«

»Jaz to vem!« je mrko dejala Mina. »Zakaj Bernard ni hotel govoriti? Ker ni hotel pričati zoper brata, ker je materi in meni in Tonetu hotel priznati to veliko sramoto. Morda, prav za prav — gotovo — je tudi mislil: 'Kako bi mogel postati duhovnik, če je moj brat cerkveni tat?' Ker ga je ta strašna skrivnost tako trpinčila, zato je naš dober Bernard umrl. Skrivnost je vzel v grob s seboj. Le milo nas je prosil, da bodimo pozorni — in tedaj smo mislili, da se mu blede.«

»Moj Bog!« je zaječal župnik, »jaz sem mislil, Vi ste mislili in zdravnik je to potrdil, da Bernard žetaj, ko je v gozdu govoril o roparjih, ni bil več pri pravi pameti. In zdaj je prišlo vse to grozno in strašno!«

Mina je še zmeraj pokoncu stala. Ledeno je dejala:

»Bernard ni izdal skrivnosti, ki ga je umorila. Jaz bom storila drugače. Jaz grem jutri v mesto k državnemu pravdniku in bom naznanila svojega brata Lojzeta.«

»Mina!« je župnik v grozi vzkliznil. »Kako bi mogli iz golega sumničenja kaj takega storiti!«

»Ni sumničenje — resnica je! Zakaj je Bernard molčal?«

»Mogoče, da je videl kakega znanca. Mogoče je zagrozil fantu, da ga ubije, če ga izda, ali da ubije mater, zažge Vašo hišo ali da sploh kaj takega naredi, kar je fanta prestrašilo in mu zavezalo jezik...«

»Nikakor! Bernard ne bi bil molčal, če bi šlo za

Pravni nasveti

Ona, ki iščeje pri nas pravnih nasvetov, da naš pravni svetovalec, ki je jurist, more odgovarjati samo na vprašanja, ki spadajo v njegovo stroko. Tudi najbolj brihten sodni strokovnjak n. pr. ne more dati točnega odgovora na vprašanje, ali se bolj splača morska trava, ali živa za žimnice, kje se doba najcenejše steklenice, kako se topi baker ali med itd., kakršnih in podobnih vprašanjih prihaja vedno veliko. Tudi je težko na iste vrste vprašanja večkrat odgovarjati. Priporočamo vsem, da pravne nasvete izrežejo in shranijo. Imajo trajno vrednost, ker so res zanesljivi.

Obrekovanje. F. M. N. Neka »prijateljica« vas neprestano obrekuje. Pred kratkim je nekemu moškemu poslala pismo, v katerem piše grde stvari o vas, kar pa je vse izmišljeno. Ona trdi, da ji je o tem neki fant pripovedoval. Dotični pa to zanika. Kako bi napravili konec tem obrekovanjem? — Obdolžitve, ki jih je »prijateljica« o vas pisala, so žaljive in kaznive. Če vam ne da drugače zadostneja, jo tožite radi žalitev. Izgovor, da ji je to pripovedoval neki fant, ji ne bo pomagal. Tozbo bo pa treba vložiti pri okrožnem sodišču (v Celju). Ker bo po kontnih zaslišanjih treba vložiti takozvano obtožnico, ki jo sami ne boste znali napraviti, bo najbolje, da izročite stvar odvjetniku, če že ne daste tožbe na zapisnik. Dotičnega fanta zaenkrat ni treba tožiti, ker boste težko dokazali, da vas je on prvi obrekoval.

Služba pri policiji. D. J. D. Radi bi bili sprejeti za policijskega agenta in vprašujete, kam se vam je obrniti. — Obrnite se na kr. bansko upravo v Ljubljani. Če ste bili že kaznovani boste težko sprejeti, ker se tudi za policijskega uslužbenca zahteva neomadeževano vedenje v preteklosti. Če je minilo že pet let po prestani kazni, prosite za izbris iste, nakar se vam ne bo več štela. Pri tej priliki vas pa opozarjamo, da je ministertvo za notranje poole pred kratkim odredilo, da je pri sprejemanju prosilcev v policijsko službo polagali važnost na to, da se sprejemajo v prvi vrsti prosilci kmetijskega stanu. S tem se hoče dobiti za policijsko službo zdrav, žilav in državi udan uraščaj. Zato se bodo preosta mesta državnih policijskih organov v bodoče razpisovala potom javnega konkurza. Ob takih prilikah naj sposobni in neoporečni fantje vložijo prošnje za sprejem v državno policijsko službo.

F. V. G. Steklarno imamo pri nas v Hrastniku.

Težava s davki. M. P. L. Prenehali ste a krojaško obrtjo in ste o tem obvestili davčno upravo, da vam preneha polijati davčne plačilne naloge. Sedaj pa še vedno dobivate pozive za napoved zgradarine in pridobalne ter morate plačevati vse listine, ki jih dobivate od davčne uprave, ali kaj bi storili. — Predvsem morate razločevati posamezne vrste davkov. Od obrli ste imeli plačevati »davek na dohodek od obratov« »pridobninoc. Če vam jo še vedno nalagajo, javite ponovno davčni upravi, da ste prenehali z krojaštvom in kedaj. Obrtni list pa vrnite okrajnemu načelstvu (glavarstvu). Zoper plačilni nalog vložite pritožbo na davčno upravo. Plačilnih nalogov in drugih dopisov, ki vam jih pošiljajo ne smete zavračati, ker bi vam to prav nič ne pomagalo. — Zgradarina je pa davek od hiše, ki nima z obrtjo nič opraviti. Zemljanja je pa davek od zemljišča. Kako se ti davki izračunajo in kako so visoki, je razloženo v knjžici »Kako si sam izračunam daveke. To knjžico je založila Kmetiska zveza v Ljubljani in stane samo 2 Din. Kupite jo! — V njej boste našli mračnik o davkih, česar še ne veste.

Oče z 9 otroki in banovinske davščine. N. N. — Ali je oče z devetimi otroki oproščen tudi banovinskega davka na stanovanjske prostore? — Ne. Banovina ni izdala določbe o davčni oprostitvi očetov z 9 otroki.

Naknadno isticerjana taksa. A. K. K. Leta 1929 ste prevzeli posestvo in napravili pri notarju izročilno, ženitno in dedno pogodbo ter plačali za vse skupaj 2500 Din. Sedaj pa ste prejeli od davkarje plačilni nalog za 400 Din, za kar da je bila takrat preniko odmerjena taksa. Vprašate, če ste dolžni to razliko plačati. — Če se davčna ali kakšna druga oblast zmoti, da preniko odmeri takso, potem ste kljub temu še tekom petih let dolžni doplačati to takso, čim oblast to zahteva. Koliko znaša sama pristojbina v Vašem slučaju, ne moremo povedati, dokler ne vidimo tozadevnega notarskega zapisa. Najbolje je, da osobno vprašate na davkariji, kako je nastala pomena za 400 Din.

Posojilo moža ženi. S. F. S. R. Poročili ste se z vdovo-posedelnicjo, ki je imela na posestvu precej dolga. Ta dolg ste med vojno poplačali v zlati valut. Vprašate, koliko smete sedaj zahtevati od žene za takratno plačilo dolga. — Če niste takrat, ko ste plačevali dolgove na ženinem posestvu, napravili notarskega zapisa o tem, kar ste ženi dali

kot posojilo, sploh ne morete ničesar zahtevati od žene. Posetava namreč določa, da morajo; kupne pogodbe, menjalne pogodbe, posojilne pogodbe in pogodbe o priznanju dolga med zakonelna biti vedno zapisane pred notarjem; če manjka notarski zapis, je taka pogodba nična. Kar ste torej dali, ste plačali kot mož za ženo in ne morete tega zahtevati od žene nazaj.

Valorizacija prevžitka R. S. F. S. Imate prevžitkarico na posestvu in ste ji dolžni dati letno 100 K. Vprašate, koliko ste ji v sedanjem denarju dolžni plačevati. — Če je predvojno zapisanih 100 kron bilo namenjenih za preživljanje vžitkarice, potem ste tudi sedaj dolžni plačevati toliko v denarjih, kolikor odgovarja kupni moči predvojnih 100 K. V tem zmislu je sedanje sodstvo valoriziralo denarno prevžitke dajatve. Če oddate prevžitkarico v občinsko ubožnico, boste morali prispevati to zadevne oskrbne stroške.

Prodaja na javni dražbi. D. M. S. Na javni dražbi ste kupili majhno posestvo, ki obsega več parcel. Kdo parcelo pa je po dražbi osedel polosil, češ, da je njegova last in da jo uživa že nad 30 let. Čigava je ta parcela? — Preden pride kato posestvo na dražbo, odredi sodišče sodno cenitev. Na podlagi te cenitve mora zahtevajoči upnik (to je tisti, ki žene posestvo na kati) sodišču predložiti dražbene pogoje, v katerih mora biti točno navedeno, kaj se prodaja, za kakšno ceno in s kakšnim bremenom. Potem žene sodišče določi dan in predmet javne dražbe, kar se tudi javno razglasi. Od dneva, ko je sodišče dovolilo pristižno dražbo, pa do dneva prodaje morajo preteči najmanj trije meseci. V tem roku bi moral asocd ugovarjati svojo lastniško pravico do sedaj esporovane parcele. Ker tega ni storil, ste torej Vi kupili na dražbi celo posestvo z vsemi parcelami in je vse skupaj Vaša last. — Zahtevajte od soseda povračilo pokošene mrve, oziroma temu odgovarjajočo denarno odškodnino. Če noče vrniti zlepa, ga lahko prisilite s tožbo.

Priposostvovanje sranjakega sveta. I. E. Ž. Pred tremi leti ste kupili posestvo, katera hiša stoji že čez 40 let na še nerazdeljenem vsakem svetu. Okrog hiše je svet zasajen s sedmim drevjem, ki so ga ves čas uživali lastniki te hiše. V kupni pogodbi vam je prodajalec jamčil, da je bilo posestvo res njegova last in se zavezal, poiskrbiti vse potrebne pripomočke za prepis te parcele. Vprašate, kako bi to neurejeno zemljejknjžno stanje čimprej lahko uredili. — Vsekakor vam mora

tujega človeka; potegnili se je za brata in družino.«

»Zločinec ga je morda pozval, da mu mora pod prisego obljubiti, da bo molčal. Seveda je Bernard spet natančno vedel, da izsiljena prisega ni veljavna.«

»Torej! Ta stvar je taka, kot pravim. Čutim prav načančno, da se ne motim.«

»Pomislite na mater! To bo njena smrt!«

»Morda —!« je mučno odvrnila Mina. »A božji rop in umor brata se morata kaznovati. Taka smrt vpije po maščevanju že od Abelovih in Kajnovih časov. Maščevala bom svojega ubogega Abela!«

»Mina, veste, kako zelo Vas cenim! A maščevanje vam prav nič ne pristoja. Maščevanje nikoli ne obrodí sadu, zakaj maščevanje je moje, pravi Gospod. Glejte, Mina, kar je bilo — je bilo! Čemu še maščevati se? Jaz sem hostije, ki so bile raztresene po oltarju...«

Glas mu je odpovedal, oči so se mu zasolzile.

»Novi kelih kupijo Boštjanovi. Iz pristnega zlata naj bo, pa naj stane, kolikor hoče. In zdaj moram iti, gospod župnik. Ne odgovarjajte mi več, je brez smisla. Zdaj se odpeljem k državnemu pravdniku. Če bi se kdo Boštjanovih nalezil kuge, tega tudi ne bi skrivali. Tega okuženca bom spravila v bolnišnico, v barako za kužne, v prisilno delavnico, kamor pač spada. Boštjanova družina naj bo brez madeža le tedaj, če je tudi resnično brez madeža.«

»Mina, prospite vsaj zadevo!«

»Ne, medtem bo že ušle!«

»Mina, pisarne bodo že zaprte, preden d...ete v mesto. Danes ne boste več dobili dr...ga pravnika.«

To je razumela.

»Torej moram, žal, počakati do jutri.«

Župnik ji je govoril še o tem in onem — a vse

zaman. Njegova dobrota se je zdela Mini le slabost. Z zadnjim razlogom jo je poskusil pregovoriti:

»Mina, Bernard je rajši umrl, ko da bi izdal brata in svojo družino!«

To jo je zadelo. Za trenutek je pomišljala. Nato je odvrnila:

»Bil je otrok, ki ga je bilo strah. Jaz sem ženska, ki ve, kaj je njena dolžnost. Bernard je umrl, a jaz nočem umreti, jaz se ne dam umoriti. In če boste mislili odslej Vi, gospod župnik, in drugi, da sem izdašalka svoje lasne družine — pa bom prenesla tudi to.«

Duhovnik jo je še miril, opominjal, ji priporočal skra'novo previdnost; zaleglo pa ni nič. — Mina je odšla.

Doma je bila Mina spet svoj gospodar. Poklicala je Jožeta. Na kratko, kakor so jo bili vsi vajeni slišati, mu je povedala:

»Jutri zjutraj imam v mestu neki opravke. Jutri je sobota. Ti si moraš vendarle ogledati svoje novo posestvo. Tedaj se nisi bil peljal tja, ker se ti je zdelo škoda lepega vremena. A zdaj je dež. Pelji se jutri z menoj v mesto. To je pripravno za...«

Nejevoljno jo je pogledal.

»Ti me podiš, Mina?«

Skomizgnila je z rameni.

»Odpovedal si, Jožef! Odpoved je resna zadeva. Nikoli se je ne sme izreči tjavendan ali ne navidezno.« —

Župnik je drugo jutro koj po prvi maši odhitel k Boštjanovim. Dejal je, da mora nujno govoriti z Mino. Pa je zvedel, da se je že odpeljela in je šel tudi Jože z njo. V težkih skrbeh se je župnik vrnil domov.

jo umetno cvetličarno in pa bolnico za bolnike na plječih, povsod pa bo vse stroje gonila vročina vrelcev.

Proganjanje kristjanov na Kitajskem. Na tri provincije osrednje Kitajske (Kingsi, Honan, Hupeh) so se sedaj spravile komunistične tolpe, ki vprisrjajo prave nacije in seveda tudi kulturno ne priznajo. Samo v mestu Saugia so jim uropali 60.000 meh. dolarjev. V Hankau je apostolski vikar, mgr. Massi iz frančiškanskega reda odredil javne molitve za odvrnitev nove komunistične invazije. In provincije Anhvaj poročajo, da so komunisti v nekaterih slučajih ljudi, ki niso hoteli sprejeti komunističnih idej, vlekli v mestno klavnico in jim tam odsekali roke in noge. Na čelu neke tolpe je žena, ki je bila svoj čas vzvojena pri katoliških redovnicah. Na mejah provincije Honan so skušali komunisti prisiliti kitajskega patra Li, da bi v znamenje žedenja Ljenninovih idej pokleknil. Ko tega ni hotel storiti, so toliko časa tokli po njem, da je bilo njegovo telo ena sama rana. V provinci Kiangsi so morali francoski in ameriški lazarski sestre svoje

Vaš posestni prednik izročiti tozadevno kupno pogodbo, iz katere je razvidna prodajna to stavbne parcele od arenjskega odbora. Če vam pa to listine ne more preskrbeti, pa lahko že na podlagi 40 letnega življenja zahtevate od arenjskega odbora odpisno dovoljenje tako za stavbno parcelo kakor tudi za svet s sadnimi drevmi. V morebitni tožbi boste gotovo uspešni, če dokažete, da ste sami v Vašimi posestnimi predniki navedeni svet že 40 let uživali.

Rogbinska draginjska doklada za otroke. M. M. V. Vaš mož je državni upokojenec. Ko ste se poročili, ste imeli eno hčerko, ki jo je mož pohčaril. Ta hči, ki je rojena leta 1907, pa je gluhonema in nesposobna za delo. Ali more dobiti Vaš mož draginjsko doklado za pohčarjeno hčer? — Draginjska doklada pripada državnemu uslužbenec ali upokojencu za vsakega otroka, ki je rojen v zakonitem zakonu ali je pozakonjen. Če je otrok duševno ali telesno trajno nesposoben za pridobivanje, se dobi zanj draginjska doklada tudi še po devršenem 16. letu starosti. Razlikovali pa morate od pozakonjenih nezakonskih otrok posvojene (adoptirane) tuje otroke. Za posvojene otroke, torej tudi za pohčarjeno hčerko, pa zakon ne določa draginjske doklade.

Plot ob meji. J. D. T. Sosed je postavil ob meji plot, ki Vas ovira pri oranju. Ali ga morete prisiliti, da plot odstrani? — Če ste že 30 let tako orali, da ste stopali na sosedov avet, kjer je sedaj postavil plot, ste to pravico priposestovali in vam je sosed ne sme krstiti s plotom. Če pa še niste 30 let stopali na sosedov svet, ne morete zoper plot, ki ga je sosed postavil na svojem svetu, ničesar ukreniti.

Vsi odgovori ne morejo priti takoj na vrsto. Stevilno vprašalec je naraslo tako, da bo treba nekaterim čakati.

Gospa: »Ali pa bodo umetni zobje izgedali naravno?«

Zobozdravnik: »Tako naravno vam jih bom napravil, da vas bodo celo boleli.«

Gospa: »Liza, jaz ne trpim, da bi hodil k vam v kuhinjo vasovat tale veliki vojak.«

Liza: »Prav imate, gospa, saj poznam tudi enega, ki je precej manjši od tega.«

Razkolnikov:

L'ubezen K'emenove Francke

Francka je majhna, drobna deklica. Njene sive oči švigajo živahno okoli, a preširka, mesnata usta se vedno krožijo v smeh.

Francka je hči sive bajtarice Agate, ki je največja klepetuša in čpravljivka v fari. Po materi je Francka podedovala omejenost, kajti dokaj trde glave je. Sicer je pa dobra deklica. Rada govori vesele, nedolžne stvari, ne obrekuje in nikogar ne sovraži kakor njena mati, ki je sprta s celovico vasi.

Francka je stara devetnajst let. Mati ji preskrbi službo deklice v mestu. Mladenka je vsa srečna. Veselo odide v službo.

V mestu se kmalu privadi in udomači. Težka dela mora opravljati, vendar je zadovoljna. Ničesar si ne želi. Srečna je, če ustreže svoji gospodnji, ki je včasih precej sitna in rada muči svoje posle.

Francka pozna potrpežljivost. Smehljaje opravlja svoje delo.

Pa se pripeti, da pride gospodinja v drvarnico. Jezno gleda in zarentači:

»Francka! Drva niso pravilno zložena!«

Gospa se cpre ob skladovnico. Drva zgrme po tleh. Francka gleda gospodnjo in drva ter se prijazno nasmeje:

»I, zakaj se pa sami trudite, gospa? Če zahtevate, jih lahko sama poderem. Takoj prihsem znova. Upam, da vam bo skladovnica ugajala.«

Gospodinja jo začudeno pogleda. Ničesar ne reče. Odide.

Francka dela novo skladovnico. Zraven poje pesem o jagerčku, ki lovi divjaco, pa ustrelji pličico.

Zivljenje poteka Francki mirno in enakomerno. Vsak mesec je obišče mati. Prilizeje se okoli gospodnje. Izprašuje jo, kako ji njena hči uga'a. Ko odhaja, ji mora Francka izročiti vso plačo, za katero ji starka kupi kako slabo obleko. Sicer pa najrajši sama porabi ves hčerin zaslužek. Sunka je dobra in vinček tudi, samo draga sta!

V mestecu, kjer služi Francka, se naseli trgovec z narejenimi moškimi oblekami. Najame si več krojaških pomočnikov. Poleg prodajalne si napravi tudi delavnico in dela dobre kupčije. Omisli si tudi reklamo.

Tedaj še ni bilo po izložbenih oknih lutk, kakor so danes že skoraj povsod. Zato si trgovec naroči veliko lutko naravne velikosti iz lesa in lepenke. Obleče jo v krasno moško obleko, pokrije jo z zelenim kastercem in jo postavi v izložbo.

Papirnati fant prijazno gleda iz izložbe. Njegove črne brke se kar kodrajo, a mirne svetle oči vabijo mimoidoče.

Pa zagleda Francka tistega fanta. Takoj pove o njem Tinetu, čevljarškemu pomočniku, ki je doma iz njene vasi in služi v sosesčini:

»Ti, Tine! Ali si že videl tistega lepca fanta v štacuni? Kako prijazno gleda in kako mirno stoji. Takle zal fant pa mora precej zaslužiti zato, da stoji tam v izložbi!« modruje Francka in gleda Tineta.

»Nisem ga še videl. Danes ga pojdem gledati!« odvrne čevljar in odide po opravkih. Ker ima baš v trgovini nekaj posla, se napoti takoj tjakaj. Zagleda izložbo in papirnatega junaka ter se poredno nasmeje.

41

misijonske poslaje. Kitajskim duhovnikom poverjeni misijon v Nantangu je 12.000 banditov oplenilo in vsa misijonska poslopja porušilo. V Honanu so tri pasijoniste popolnoma izropali. Po mnogih krajih so rdeče rdeče zasedle deželne ceste, tako da je vsaka zveza z mestni nemogoča. Kljub tem preganjanjem za krščanstvo na Kitajskem vedno bolj prodira. Večinoma so številke spreobrnjenj manjše kakor pred enim letom. Kjer pa je le nekoliko miru, celo rastejo. Ameriški jezuitje bodo v Šanghaju otvorili novo gimnazijo. V Hongkongu zidajo veliko bogoslovje za južno Kitajsko. Največja težkoča za kitajske misijone ostane brezbožstvo vlade. Vlada pobija vsako vero, prepoveduje vse procesije, bodisi paganske ali krščanske, vsakomur vsako zunanjo versko prireditel. V takih okoliščinah je misijonsko delo seveda silno težavno.

Kitajske šege. V angleškem parlamentu je pri obravnavanju nekoga na vlado stavljenega vprašanja prišlo na dan,

Vso pot do mesta nista Mina in Jože niti besedice spregovorila. V Mini je bilo vse mrtvo: mrtve so bile njene misli, mrtvo je bilo vsako čustvo, mrtva je bila ljubezen, mrtvo sočustvo, hrepenenje — le ena sama misel je plamtela v njej, ta je razsvetljevala edino pot, ki jo je poznala še Mina Boštjanova: to je bila pot neizprosne pravice.

Zgodaj sta dospela v mesto. Komaj osem je bila ura. Zdaj državni pravdnik bržkone še spi ali je pri kavi, si je mislila Mina. Dobro je mešanom. Ko na deželi ob medli luči laterne že molzejo krave v hlevu in se že začenja vsakdanje delo, pa se mestni človek v svoji lepi postelji še desetkrat udobno obrne z ene strani na drugo.

A tudi Mina je imela dosti mestnega na sebi. Vzgojena je bila tako. Imela je tudi uro na zapestnico. Ozrla se je nanjo in dejala: »Jože, še tri četrt ure imaš časa. Daj konja v hlev in pij z menoj kavo in dobro se najej, da spoctoma ne boš lačen.«

Jožeta je bolelo, da ga Mina tako izlulka pusti stran. Vendar jo je slušal. Popil je kavo, jesti pa ni maral ničesar. Čez četrt ure se je poslovil.

»Pa pojdi, Jože! Želim ti vso srečo pri nakupu! Čakaj, kmalu boš vesel, da si odšel od Boštjanovih. Če bo le kazalo, kupi posestvo! Odkritosrčen in dober je moj svet! Le osvobodil se od nas!«

Potro je dejal: »Adijo, Mina!« in je odšel. — Sama je obsedela in naročila prav močne kave. Zdaj, ko se mora zgoditi to srašno, da bo lastnega brata dala v roke državnemu pravdniku, se je zgrozila spričo sebe in svojega sklepa. V ušesih so ji zvenele mile župnikove besede. Kaj če bi zaradi tega zares umrla mati? Kakšna sramota bo zadela Tineta, njuni dve sestri! Ko ogenj jo je skelelo v duši. Slednjič je pomislila tudi nase. Novak se ne

bi nikoli potočil s tako, ki ima brata v prisilni delavnici. Boga bo zahvalil, da ga je obvaroval zveze s tako družino.

A ta Boštjanova Mina je bila tako snažna, da ni mogla trpeti na sebi umazane eunje. Strgati jo je morala s sebe, čeprav bi ji ležala na sru in bi morala zaradi tega izkrvaveti. Spet je zaslišala »Miserere« za krsto svojega mrtvega brata, malega, svetega mučenika, ki ga je oni drugi umoril. In tedaj so zamrli vsi drugi glasovi v duši Mine Boštjanove. En sam glas je še vpil, klic po maščevanju in pravičnosti, ki so ga klicali vsi nedolžno preganjeni zoper svoje ubijalce.

Še enkrat je zbrala Mina vso svojo voljo in sklenila: grem k državnemu pravdniku — in nič več se ne bom mučila in izpraševala — zdaj tudi storim, kar sem se namenila! —

Ni vedela, kako bi prišla do državnega pravdnika. Pa je hotela s posredovanjem nekoga odvetnika, ki je zastopal njihovo družino, telefonično vprašati, ali more k njemu. Odvetnik pa ji je dejal, naj pride brž v njegovo pisarno.

Stari gospod jo je sočutno prijel za roko:

»Torej, draga gospodična Boštjanova, zdaj pa le korajžof! Kaj more kaka poštena družina za to, če se izmaličel kak njen član? Pametni ljudje ne bodo zato Vas in svoje manj spoštovali.«

Mina je strmela vanj.

»Kaj naj to pomeni, gospod doktor?«

Odvetnik jo je poln skrbi pogledal. Obrnil se je od nje.

»Ah — saj še ničesar ne ve.«

S skrbljivo prijaznostjo je posadil Mino v naslonjač in dejal očetovsko:

Ko naslednji dan spet govori s Franco, ga deklica takoj vpraša, če je videl tištega fanta v izložbi in kako se mu dopade.

Tine odvrne:

»Zal deček je prav zares! Dobro, da si me opozorila. Sinoči sem po večerji govoril z njim. Ali veš, kaj mi je rekel? No, pa uganil!«

»Kaj hočem jaz uganiti; saj ne bom uganila.« se izogiba Francka.

Tine se reži in nadaljuje:

»Rekel mi je, da te je samo enkrat videl, pa si mu tako všeč, da te ne bo nikoli pozabil. Prav prijazno te pozdravlja.«

»Ah, ali je mogoče? Taka sreča!« zavpije Francka in Tinčka hvaležno pogleda.

Seveda je res! pritrudi še enkrat Tine.

Francka kar zardi, ko mu naroči:

»Tinček! Če si bil tako prijazen, da si mi prinesel njegove pozdrave, pa bodi še toliko dober in sporoči mu, da ga tudi jaz prav pristrčno pozdravljam, da mi je zelo všeč, ker je tako zal fant in ima tako lepo službo.«

O to uslugo ti pa že storim, saj sva vendarle rojaka in morava si pomagati,« hitrovi Tine in snuje v svoji poredni duši že neke načrte.

Prihodnjo nedeljo se Tine sestane v krčmi s pomočniki trgovca, ki ima v izložbi lutko. Pripoveduje jim, kaj je doživljal. Vsi se smejejo, ko jim pove, da se je Francka zagledala v papirnatega fanta.

»Zelo ga pozdravlja. Komedijo moramo nadaljevati!« svetuje Tine. »Treb

bo nekoga izbrati, ki bo prosti čas nado-meščal ono lutko v izložbi. Kdo hoče punčaro vleči za nos in se zabavati na njen račun?«

Pripomnim, da je Tinček jezen na Franckino mater, ker mu je v vasi odjedla punco. Opravljala ga je in obrekla, da je kar pobegnul. Res je bil lahkomisljen, toda zloben ni bil. Zdaj se je hotel znositi nad njeno nedolžno hčerko, prav ko usoda, ki se čisto znaša nad otroci za grehe staršev.

Pomočniki so nekaj časa reševali in sklenili, da se javi Francki črni Polde. Bil je tridesetletnik, čvrst in zal fant, onemu v izložbi kar nekam podoben. Imel je črne brke in prijazne, sivkaste oči s košatimi obrvi.

»Dobro!« odvrne Tine. »Franco povabim za nedeljo popoldne na sestanek v park. Pridi prav gotovo! Pa da se ne izdaš. Zdaj greš pa z menoj, da jo odaleč vidiš. Lahko jo boš potem spoznal.«

Polde je zavihal brke in svetlo pogledal okoli sebe:

»Pa, da ne boste oprezali za nama. Dekle lahko spozna prevaro, če srečava na vsak korak kak take režeči se obraz.«

»Tako bo kakor želiš. Pa glej, da nam boš potem povedal, kako si punčaro nalagal!« hite pomočniki.

★

Tine je Francki sporočil:

»Tvoj fant kar nori za teboj. Ko sem mu rekel, da ga pozdravljaš, je bil tako vesel, da je kar skakal. Glej, da ga ne boš

vlekla! Če bi ga vlekla, se bo kar z glavo zaletel v tišto svojo šipo in si skazil obraz!«

»Kam pa misliš, Tine, saj mi je všeč,« je dejala Francka. Mimo izložbe si pa ni več ni upala, da bi se ne izdala s svojo zadrego in rdečico na obrazu proti drugim, ki bi jo srečali.

»No, ker vem, da misliš pošteno, ti povem srečno novico. V nedeljo bi te tvoj fant rad videl in govoril s teboj. On trdi, da ne more živeti brez tebe!« nadaljuje Tine.

»Bom pa prišla,« obeta Francka.

»Tine, kako mu je pa ime?« vpraša radovedno deklica.

»Polde je, črni Polde mu pravimo prijatelji, ker ima tako lepe črne lase in brke,« odgovori Tinač.

Zdaj je deklica še bolj vneta za svojega fanta. Enkrat se ne more premagati in mora mimo izložbe, da poškili na fanta, ki stoji v oknu. Pa se junek ne izda niti z najmanjšo kretnjo. Ona pa zardi kakor kuhan rak.

»Prav ima, da se ne izda in me ne pogleda. Povsod je dovolj opraviljivec,« zaključí Francka, ki končaj pričakuje nedelje.

Napoved vendar napoči nedelja. Popoldne ima Francka pristo. Se pred štirimi sedi v parku in čaka.

In tedaj pride Polde. Ona kar čuti, da ji butne v glavo val krvi.

Polde se približa, jo prijazno pozdravi in prične z mehkim, nizkim glasom:

»Torej, ljuba gospodična, vzemite svoje močno srce v obe roke. Povedati vam moram prav hudo reč. Vašo družino je doletela velika nesreča.«

Planila je pokonc.

Kaj se je že zvedelo, da je moj brat Lojze...«

Kaj naj bi se zvedelo?«

»A je v Loki ukradel kelih?«

Odvetnik se je visoko vzravnal.

»Tak ste vendar že vedeli! Mislim sem, da niti ne slutite ničesar.«

Naglo in vznurjeno je dejala Mina:

»Če sem vedela? Ničesar nisem vedela, le slutila sem! Slutila strahotno natančno. Moj ubogi brat Bernard je zaradi tega zločinca od groze umrl. Gospod doktor, prišla sem k vam, da mi svetujete, kako bi dobila državnega pravnika. Jaz sama bom naznanila svojega brata. Zato sem tu.«

»To je podobno Mini Boštjanovi,« je dejal odvetnik in se okrenil. Nato jo je spet dobrohotno posadil v naslonjač, šel nekaj korakov po sobi gor in dol, preložil brez potrebe neko knjigo na pisalni mizi z desne na levo in slednjič dejal:

»To je treba premagati — ljuba moja! Nepotrebno je, da bi šli k državnemu pravniku, je že vse prišlo na dan.«

Mina se niti zgenila ni. Odvetnik je segel po nekem časopisu.

Glejte, gospodična, tu je poročilo. Prav boli me, da vam moram kaj takega pokazati, vendar je dosti oolje, da preberete pri meni, ko da bi brali na cesti ali v gostilni.«

V časopisu je bilo tiskano:

»Vlomilec loške cerkve prijel. Vinjena sta skušala posestnikov sin Lojze Boštjan iz Loke in dninar Matijec Šober iz istega kraja pri nekem zlatarju prodati kelih, ki sta ga ukradla v loški cerkvi. Zlatar jima je dejal, naj malo počakata, da se prepriča, koliko je kelih vreden, pa je medtem poslal poročilo policiji, ki je ujela oba vlomilca. Oba sta vse priznala.«

Mina je trikrat počasi prebrala poročilo, vrnila list in tiho dejala:

»Hvala! Ničesar novega nisem zvedela. In prav je, da mi zdaj ni treba biti njegov rabelj. To bi le težko izvršila.«

Odvetnik jo je hotel spremiti do gostilne, a Mina je to odklonila. Ko se je pa kasneje sama peljala s svojim kolesljem, je bilo pa le dobro, da je pridna kobila sama našla pot domov.

23.

Doma je mati čakala Mino. Vprašala jo je, zakaj da je šla v mesto.

»Ah, nekaj sem hotela vprašati odvetnika, pa je bilo že vse v redu,« je odvrnila Mina in okrenila glavo, da ji mati ni videla v obraz.

Kaj »je bilo v redu«, stara žena ni več vprašala. Nikoli ni hotela ničesar slišati o pravnih zadevah in Mina je sklenila, da mati ne sme ničesar zvedeti o tej stvari. Vso svojo moč bo uporabila za to. Upala je, da v vasi ne bo nihče tako sirov, da bi govoril materi o tej skeleči rani. Skrbno je hotela paziti na pisma in časopise. Poročenima sestrama je hotela vse sama povedati, prav tako njih možema in tudi župniku, da ne bi prišel tolažiti matere in ji nevede povzročati bolečine in tudi staremu učeniku in vsem v hiši, vsakemu posebej bo vse razodela. Vaščanom bo sporočila, da mati, ki bolega na srcu, ničesar ne ve o žalostnem dogodku in misli, da je Lojze kam izginil. Le zaradi Toneta je bila v skrbeh. Vprašala je mater, kje da je Tone, a mati ni vedela zanj. Dekla je plašno povedala, da je Tone zdijval na polje in da je imel časopis v roki. Že čez minuto je bila Mina na poljski stezi. Kak lovec, ki že na veliko razdaljo vidi ali sluti kako divjačino, nima tako bistrhih oči, kot jih je imela Mina, ko je iskala Toneta. Tone je brčkone že o vsem obveščen. »Če misliš tuliti, pojdi na polje,« mu je bila nekoč dejala — »in nekaj vpriči solnce in lune. ne pa vpriči menel«

da se pobere po ulicah Honkonga letno po 1900 mrtvih otrok. Podtajnik za kolonije je temu pritril in je pojasnil, da ne gre za zločine, temveč da je to za Kitajce način, da se znebijo mrtvega otroka, ker ne marajo imeti sitnosti, ako je otrok umrl od nalezljive bolezni.

Brazilija se ne boji »rumene nevarnosti«. V Združenih državah delajo Japoncem velike ovire za priseljevanje, ker se boje »rumene nevarnosti«. Prav nič pa se Japoncev ne boji Brazilija, ki je dovolila, da se sme v Braziliji naseliti 12.000 Japoncev. Japonci pa se smejo naseljevati le po neobdelanih in neobljundenih krajinih, ki jih bodo morali obdelati. Olajšuje pa Japoncem priseljevanje okolnost, da z lahkoto prenašajo za Evropejce komaj znosno braziljansko podnebje.

V oganjo po denar. V Olczuiki pri Moskvi je začela goreti hiša nekega bogatega trgovca. Ko je bilo poslopje v plamenih, se je trgovčeva žena domislila, da je shranila večji znesek na podstrešju. Omalovažujoča svari- la sosedov in ljudi, je planila v gorečo hišo. Njen sin je tekel za njo. Toda preden sta se mogla vrniti iz plamenov, so se zrušile stopnice in mati in sir sta zgorela pri živem telesu.

»Prišel sem, kakor sem obljubil Tinč-ku. Saj dovolite gospodična, da prisedem?«

»Vesela sem, da ste držali besedo,« odvrne dekle.

Po parku odideta. On ji pripoveduje in laže o svoji ljubezni. Ona ga zamaknjeno posluša.

Ko jo Polde gleda in opazuje, spozna, da ni napačna deklica. Njena post je zelo bela, lasje zlati, oči mile, le usta so nekam širaka, pa to jo ne kazi preveč.

On ji je mnogo pripovedoval. Iz laži je začel v resnico. Pravil ji je, da je že hodil mnogo po svetu, da ima starše, ki jih podpira in jim pošilja denar, da mora živeti, da pa zato mora sam zelo štediti, da si tudi kaj prihrani.

Ona ga je poslušala. Njeno srce se je mahoma napolnilo z milino. Bila je zelo usmiljena. Solze so ji takoj vzblestele v oči, ko je odvrnila fantu:

»Tudi jaz podpiram mater. Nekaj mi pa ostane, ker dobim včasih kako napitnico od povabljenih gostov. Pogled, ti si fant in več potrebuješ. Zame je pa vse dobro. Svoje prihranke ti bom dala. Kar v nedeljo ti jih prinesem. Privožiči si kaj! Jaz ničesar ne pogrešam.«

No pa prinesel! odvrne Polde, ki ji pri slovesu krepko stisne prsnično žiljavo roko.

No, kako si se zabaval? povprašuje pomočniki svojega tovariša naslednji dan pri delu.

Dobro,« je odvrnil Polde in se sam nasmehne. Ta smeh so tovariši obrniti v slabo. On pa ni hotel več povedati.

Prihodnjo nedeljo mu je Francka res prinesla denar in mu rekla:

Rada ti ga dam, fant moj, le dobro se nauči! Še bom prisluzila in ti kaj prinesla. Tak junak mora biti vesel!

»Predobra si, mnogo predobra,« se je on branil.

»To ni dobrot! To je ljubezen, ki ne sme biti samoljubna, sem nekdaš slišala.«

In tako je imel črni Polde, vsako nedeljo z deklico sestanek.

Ona je bila z njim dobra in popustljiva. Lagal ji je, da je ves njen denar zapil. Zalostno ga je pogledala, a očitala mu ni ničesar.

Enkrat ji je dejal, da je vso noč prekrkal. Ona ga je kar domov silila:

»Pojdi domov in spočij se, ubožec! Se bova pa v nedeljo več pomenila. Pazi le, da mi ne zboliš!«

Polde jo je preizkušal na razne načine. Spomnil se je na ženske, ki jih je videl v tujini. Mahoma je spoznal, da je Francka nekaj drugega, da ni lahkomiselna in zvita, temveč, da jo je sama dobrotla in ljubezen.

Navihani Polde je postal zamišljen in resen. Neko nedeljo ji je razložil, kako je z enim možicem v izložbi. Povedal ji je, da je on prvi pomočnik v cni trgovini, da pa je lutka samo iz lepanke in lesa.

Ko je dekle to slišalo, je zardelo:

»Torej sem res tako neumna! Vem, da ste se vsi smejali in se norčevali iz mene!«

Da Francka. Toda to je bilo že pred meseci. Danes je drugače. Spoznal sem te in vzljubil. Tvoj denar sem ves shranil. Zdaj te cenim in spoštujem. Vesel sem, da je tista lutka dala povod in priliko, da

sva se spoznala. Prosim te, postani moja žena!«

Francka prebledi kakor platno in odgovori:

»Kako srečna bi bila, če bi bilo to res! Toda ti se samo šalíš. Pa ti tudi tega ne zamerim.«

»Ne norčujem se,« odgovori mladenič. »Poglej tu tvojo hranilno knjižico! Tudi svoje prihranke sem določil. Skupaj se bova odslej trudila in si ustvarila svoj domček!«

Naslednje dni so tovariši črnega Polde debelo gledali.

Povabil jih je v koročno. Prišli so. Le Poldeta še ni bilo.

Naposled so se vrata odprla. Na pragu sta se pojavila Polde in Francka.

Polde je pa pripeljal svojo izvoljenko k mizi, dvignil kozarec in dejal:

Fantje! Francka je odslej moja nevesta. Da sem se zato odločil, ni čudno! Malo je tako dobrih in potrpežljivih žensk kakor je ona. Upam, da boste moje naznanilo upoštevali in opustili vsako norčevanje. Kdor se odslej iz nje norčuje, ni več moj prijatelj!«

Fantje so zazijali. Francka se je pa prestodušno smehljala.

Dvignili so kozarec in jima napili.

Mali oglasnik

Vsaka drobna vrstica ali nje prostor velja za enkrat Din 5. Naročniki „Domoljuba“ plačajo samo polovico, vpr kupuje o kmetijske potrebitve ali prodajajo svoje pridelke ali iščejo poslovo oziroma brniki pomočnikov ali vajencev in narobe.

Usnjarskega vajenca

pridnega in poštenega s rejme s hrano in slanojanjem. — Naslov v o lasnem oddelku Domoljuba pod št. 10471.

Cevlarskega pomočnika

in vajenca s rejme Turk A. Ljubljana, Dunajska c. 90.

Posestvo

bišo, veliko njivo, vrt pri Turjaku poceni proda Franc Rus, Pokopališka ulica 4, Moste.

Učenkam pletiljam

brezplačni pouk, če si našle od nas pletilni stroj „Tehna“ družba. Ljubljana, Mešini trg 25/1.

Krava

s tetelom, dobra mlekarica na prodaj v Tomačevem št. 13.

Fanta

bole prostega za pašo živine takoj sprejem. — Iv. Strukelj, Pržan št. 2, Št. Vid nad Ljubljano.

500 dinarjev tedensko plačamo

zgovornim osebam s številnimi poznanstvi. — Perssons, Ljubljana, Poštni predal 307. Znamko za odgovori!

Krojaškega vajenca

in pomočnika spre me takoj krojaški atelje Franc Pelko ml., Novo mesto, Prosvetni dom.

Dekle

pošteno, pridno, dravo, ki ima veselje do živinoreje in kmetije sploh, rabim za svojo kmetko domačijo. Posebno primerno mesto za tako, ki ji je radi bratove ženitve pretesen domači dom. Pomudbe na upravo Domoljuba št. 10481.

Za graščino

se išče 15-16 let star, krepak kmečki fant, ki ima veselje do vrtnarstva. — Naslov v upravi Domoljuba pod št. 10327.

Mi iščemo Vas,

Vi pa zopet nas! Vi iščete stalno, dobro plačano zaposlenje, mi pa zopet posebno agilne in zanesljive moči za domača dela, za potovanje, za vodstvo podružnic itd. Marljivim osebam se nudi prilika za brezskrbno bodočnost.

Krompirja

zdravega, kupim več vagonov. Le ponudbe z navedbo cene in količine je poslati na upravo Domoljuba pod št. 10334.



Dobra obutev

Vam je neobhodno potrebna. Čevlji

Trgovskega doma Stermecki, Celje 19

niso samo trpežni in poceni, ampak so tudi elegantni in lahki, kljub temu pa trpežni za 2 para drugih. Na zalogi čevlji iz kravine 127 Din, iz telatine 145 Din, iz boksa 159 Din, datje velika izbira domačih telovadnih, lovskih turistovskih, smučarskih in raznih drugih čevljev za šport, ples in druge prilike.

Veliki, ilustrirani cenik zastoj!

SUHE GOBE

kupujem po najvišjih cenah | | Trdka J. KUŠLAN - Kranj

Mlinar: »Ponoči sem se prebudil in videl, kako moja žena obrača vse žepne moje obleke.«

Klinar: »In kaj si ti napravil?«

Mlinar: »Nič, okoli sem se obrnil ter se pod odejo smejal.«

Špatnikovi so dobili sosede in Špatnikovka jih je dobro opazovala. Neko popoldne pravi svojemu možu: »Poglej, Janez, kako srečna sta onadva. Vsakokrat ko gre on od doma, jo objame in poljubi. Zakaj še ti tako ne napraviš?«

Špatnik: »I, kako bom le, saj je niti ne poznam.«

Učitelj: »No, Tonček, vzemimo, da je v družini pet otrok, mati pa ima samo štiri krompirje. Vsakemu otroku pa bi rada dala enak del. Kako bo to napravila?«

Tonček: »Nič drugače, gospod učitelj, kot da skuha zmečkan krompir.«

Fidan: »Ko je moj oče umrl, je zapustil 50.000 dinarjev.«

Židan: »To še ni nič. Ko je moj oče umrl, je zapustil svet.«

On: »S tole potico, ki si jo spekla, pa ni nekaj v redu.«

Ona: »Le tvoj okus najbrž ne bo v redu. Kuharska knjiga pravi, da je potica iz vrstna.«

Modna in manufakturna trgovina

F. I. Goričar

»Pri Ivanki«, Ljubljana, Sv. Petra cesta 29 nudi ravnokar došlo veliko izbero blaga za jesenske moške in ženske obleke, baržuna, pliša, barchenta, flanele, kontenine, bele in rujave, že od 5 Din naprej, zimske rjuhe, deke, kovtve, gradl za posteljino, volnene jopce, rame pletenine, dežnike itd. Ker je denarna kriza posebno za kmetški stan zelo občutna, si je trdka za to jesen kar največ prizadevala doseči pri svojih dobaviteljih najugodnejše cene, ter tudi svoj zaslužek skrčila na minimum, računajoč samo na večji promet, tako da si pri nas za malo denarja že precej potrebnega blaga lahko vsak nabavi. V slučaju potrebe se torej oglašite pri nas, mi Vas bomo pa tudi postregli v Vašo največjo zadovoljnost. Se vljudno priporočam vsem svojim stariš, kakor tudi novim odjemalcem
Ivanka Goričar.

Pepeina

RAZPRODAJA

manniak vročja blaga

Zaradi opustitve trgovine se bo vse blago po zelo nizki ceni popolnoma razprodalo — Različno blago celo pod lastno ceno

Josip Šibarmanufakturna trgovina
LJUBLJANA Stari trg 21

IZJAVA. Podpisana izjavljam, da ni res, kar sem govorila o bolezni Grahek Antona, posestnika, Otavec št. 7, in se zahvaljujem, da je odstopil od nadaljnjih sodnih postopkov. — Otavec, 30. avgusta 1931. — Marija Majerle, Otavec št. 22 p. Črnomelj.

ZOBOTEHNIK JOŽEF ŽIBERT

ordinira v Kamniku, Graben št. 12, od 8—12 dopoldne in od 2—6 popoldne; ob nedeljah in praznikih od 8—12 dopoldne.

Hranilnica in posojilnica

registrirana zadruga z neomejeno zavezo

v KAMNIKU

Sutna št. 22 (lastna hiša) blizu postaje

Sprejema hranilne vloge in jih obrestuje najugodnejše. Vse davke plačuje hranilnica sama. Jamstvo presega večkratno vrednost vseh vlog.

Daje posajila na vknjižbo in proti poroštvo. Otvorja tekoče račune itd.

Ure, zlatnino in srebrnino

kupite poceni in dobro pri tvrdki

H. SUTTNER
Ljubljana 1

Prešernova ulica št. 4

Razpošilja se na vse kraje Evrope, Amerike, Afrike, Azije in Avstralije

Lastna protokolirana tovarna ur v Švicl. Ure v vseh cenah od Din 44— naprej.

Št. 120 Kovinasta anker ura Din 44—, s sekundnim kazalcem Din 78—

Št. 121. Ista z radijem Din 58—, s sekundnim kazalcem Din 94—, št. 125. Budilna ura 16 cm visoka Din 49—, z radijem Din 76—. Zahtevajte veliki ilustrovani cenik zastoj in poštne prosto od

H. SUTTNER, LJUBLJANA 1

Kmetje, pristopajte v Kmet. zvezo!

**KROJACI, ŠIVILJE IN NEŠIVILJE!**

Prvi jesenski pri krojevalni tečaj se prične 16. septembra t. l. Poučevali se bodo najmodernejši, kakor tudi enostavni kroji po lahki, praktični metodi. — Revnejšim znižano. — Krojno učilišče, Ljubljana, Stari trg 19.

Preselitev!

Pisarna

**FRANCOSKE LINIJE
(FRENCH LINE)**

zastopnik

Ivan Kraker
Ljubljanase preseli dne
1. oktobra t. l.

iz Kolodvorske ulice 35 na

Masarykovo cesto 14.

nasproti izhoda glavnega kolodvora.

**PRIZENITEV NA HOLANDSKO**

Dober fotograf, 41 let star, mladega izgleda, priden in skrben, želi se pismeno seznaniti z ljubeznivim in pridnim dekletom, katera ima nekaj denarja, brez razlike starosti. Pismeno ponudbo s sliko na upravo »Domoljuba«, pod št. 10479

Ljudska posojilnica

reg. zadruga z neomejeno zavezo v Ljubljani

obrestuje hranilne vloge po najugodnejši obrestni meri, vezane vloge po dogovoru ter brez vsakega odbitka. — Tudi rentni davek plačuje posojilnica sama.

Svoje prostore ima tik za frančiškansko cerkvijo v lastni palači, zidani še pred vojno iz lastnih sredstev. Poleg jamstva, ki ga nudi lastna palača, veleposestvo in drugo lastno premoženje, jamčijo pri Ljudski posojilnici kot zadrugi z **neomejenim** jamstvom za vloge vsi člani s svojim premoženjem, ki presega večkratno vrednost vseh vlog.

Hranilne vloge znašajo nad 190 milijonov Din.